Инв. № 2
Гос. книжная палата УзССР
К. П.
ОНУФИЦО

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 6 (18.483). • Шанба, 1983 йил 8 январь • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ—БЕШ ЙИЛЛИККА!

КПСС Марказий Комитетида кенгаш

7 январь куни КПСС Марказий Комитетида СССР ва РСФСР министрликлари ҳамда идоралари раҳбарларининг, тармоқ касаба союзлари Марказий комитетлари раисларининг, министрликлар ва идоралар парткомлари секретарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг кўрсатмалари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар асосида меҳнат ҳамда ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш соҳасидаги ишни кучайтириш билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Н. И. Рижков, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. В. Мартинов, ВЦСПС раиси С. А. Шалаев, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари В. М. Мишин, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети ва СССР Халқ контроли комитетининг бўлим мудирлари ва бошқа масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих нутқ сўзлади.

Кенгашда уқтириб ўтилишича, ҳозирги шароитда халқ хўжалигини ривожлантириш учун КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш, иш вақтининг зое ўтишини қисқартириш, кадрларнинг ишлаб чиқаришда мустаҳкам ўрнашиб қолиши зарурлиги тўғрисидаги кўрсатмалари алоҳида аҳамиятга эгадир.

Меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлаш йўлидаги курашни кучайтириш муҳим хўжалик-сиёсий вазифадир. Бу вазифани ҳал этишда министрликлар билан идоралар катта роль ўйнайдилар. Улар партия ва касаба союз органлари билан биргаликда бу ишга бошчилик қилишлари керак. Улар корхона, цех, смена, бригадаларнинг раҳбар кадрларига нисбатан талабчанликни оширишлари, коллективларда уюшқоқсизлик ва интизомни бузишнинг ҳар қандай кўринишларига нисбатан муросасизлик вазиятини вужудга келтиришлари, ҳар бир мана шундай ҳолга принципиал баҳо беришлари керак. Юқори унумли ва сифатли меҳнат яхшироқ рағбатлантирилиши лозим, ёмон иш, интизомсизлик эса ходимларнинг моддий жиҳатдан таъминланишига муқаррар таъсир қилиши керак.

Бирлашмалар, корхоналар, қурилишларнинг, колхоз ва совхозларнинг узлуксиз ва бир маромда ишлаши учун, улар давлат плани топшириқларини сўзсиз бажариши учун ташкилий ва иқтисодий шароитларни яратиш мақсадида министрликлар ва идоралар коллегияларининг, министрликлар ва идоралар раҳбарларининг масъулиятини ошириш зарурлигига эътибор қаратилди.

Ишлаб чиқаришни планлаштиришни яхшилаш, корхона ва қурилишларнинг моддий-техника таъминотини тартибга солиш лозим. Бу ишдаги нуқсонлар коллективларнинг ишини чигаллаштиради, бир маромда ишламасликка сабаб бўлади ва меҳнат интизомига салбий таъсир қилади. Ишлаб чиқариш ва бошқаришнинг ҳамма соҳаларига фан-техника тараққиёти ва илғор тажриба ютуқларини, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формасини активроқ жорий этиш керак.

Кенгашда халқ хўжалигидаги ҳуқуқ ишини яхшилаш, меҳнат қонунларига риоя этилиши устидан министрликлар, идоралар ва касаба союзларининг контроллигини кучайтириш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Ёшларни тарбиялаш, мураббийлар ҳаракатини кенгайтириш, комсомол ёшлар коллективлари ўртасида социалистик мусобақани ривожлантириш, ёш ишчиларнинг меҳнати, ўқиши, турмуши ва дам олишини яхшироқ ташкил этиш масалаларига катта эътибор берилди.

Министрликлар ва идораларнинг партия ташкилотлари коммунистларнинг активлигини оширишлари, аппаратнинг партия ва давлат директиваларини бажариш соҳасидаги фаолияти устидан контроллик қилиш ҳуқуқидан тўлароқ фойдаланишлари, иш услубини такомиллаштиришга, юксак талабчанлик вазиятини вужудга келтиришга эришишлари кераклиги таъкидланди.

Министрликлар ва идораларга, касаба союзларининг Марказий комитетларига, партия, касаба союз ва комсомол органларига меҳнат интизомини мустаҳкамлашга доир амалий тадбирларни ишлаб чиқиб, рўёбга чиқариш, ўз қарамоғидаги бирлашмалар, корхоналар, қурилишлар ва ташкилотлар, колхоз ва совхозлар раҳбарларининг ҳар бир меҳнат коллективида шу тадбирларнинг бажарилиши учун бўлган масъулиятини ошириш таклиф қилинди.

(ТАСС).

ҒАЛАБА РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ташкилотлари ва корхоналарининг коллективлари бош пудратчи ташкилотлар ва буюртмачилар билан ҳамкорликда икки йил давомида 32 та йирик ишлаб чиқариш объектини ишга туширдилар. Фарғона Азот ишлаб чиқариш бирлашмасида аммиак ишлаб чиқарадиган комплекс, Тошкент трактор заводидаги янги қувватлар, Муборак газни қайта ишлаш заводи, Жиззах ип йигирув фабрикаси шундай объектлар жумласидандир.

Министрлик ташкилотлари ва корхоналарида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари кўпайиб бормоқда. Монтажчилардан 8 мингдан кўпроқ киши уч йиллик планни муддатидан илгари бажарди. 30 дан зиёд бригада 1985 йил ҳисобига ишламоқда.

(ЎзТАГ).

ИШЧИ МИНБАРИ

ОНГЛИ ИНТИЗОМ РУҲИ

Ишчи инсон — Советлар мамлакатидаги бош лавозим. Турмуш тарзимизнинг энг муҳим хусусиятларидан бири шундаки, у — меҳнат турмуш тарзидир. Биронта жамият биздагидек меҳнат обрў-эътиборини шунчалик юқори кўтармаган, ҳалол, виждонан, ижодкорона ишлаётган кишиларни бунчалик шарафламаган эди. Бинобарин, ишчи виждони, унинг қадр-қиммати ҳақиқий меҳнаткашга ўз вазифасини қўл учида бажаришга имкон бермайди. Ишчи ўзининг ҳалол меҳнатини шараф деб билади. Қуйида ҳалол меҳнат билан обрў-эътибор топган, шараф олган илғор ишчи — Сурхондарё область, Шўрчи районидаги 77-автомобиль корхонасининг шофёри, ўн бешлар ҳаракати ташаббускорларидан бири Дамин МАМАТҚУЛОВга сўз берамиз.

«**Партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузилишига қарши қатъий кураш олиб бориш лозим,** — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов партия Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида — **Бунда бизни партия ва касаба союз ташкилотлари тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларига, барча совет кишилари қўллаб-қувватлашларига аминман**».

Ҳа, партия ҳамиша халққа, халқ эса унга ишониб келган. Зеро, бизнинг тезоб давримиз ва социалистик жамиятимизнинг талаби ҳам шу. Қолаверса, уюшқоқлик ва интизом меҳнатимиз баракасини, унумдорлигини, сифатини белгилаб берувчи бош омиллардан биридир.

Корхонамиз автомобилчилари буни яхши биладилар. Улар яқинда бўлиб ўтган умумкорхона йиғилишида партиямизнинг ўтган йилги май, ноябрь Пленумлари қарорларидан келиб чиқиб, хўжалик механизмини такомиллаштириш вазифалари ҳақида, жумладан ишнинг бригада методи самарали роль ўйнаши ҳақида жиддий гапириб ўтдилар. Айниқса, москвалик ишчиларнинг меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасидаги ватанпарварлик ташаббусини астойдил қўллаб-қувватладилар. Ўз ишига масъулиятсизлик билан қарайдиган, иш вақтини зое ўтказадиган, халқ мулкини эҳтиёт қилмайдиган кишилар учун имтиёзлар чеклаб қўйилишини, моддий қизиқтириш воситаларидан маҳрум қилинишини талаб қилдилар. Моддий рағбатлантириш воситаларининг ҳаммаси коллектив олдида софдил бўлган, виждонан ишлайдиган, умумий иш муваффақиятига фаол кўмаклашадиган кишиларгагина тегишли бўлиши лозимлигини айтиб ўтишди.

К. Аймухамедов, Р. Хуматов, А. Удальцов, Р. Прокулин, Н. Тоғаев сингари кўпдан-кўп ҳайдовчиларимиз бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилиб, айни пайтда бу борада инженерлар, техниклар ўзаро мажбуриятлар аниқ бажарилишини, ёндош цех ва бўлимларнинг ҳамкорлигини, ўзаро кўмаклашувини таъминлаш кераклигини ҳам таклиф қилишди.

Менинг ўзим икки прицепли «ЗИЛ-ММЗ-555» маркали автомобиль поездимда ҳозиргача капитал ремонтсиз 900 минг тонна-километрдан зиёд иш бажардим. Бу — топшириққа нисбатан икки баравар кўп. Қолаверса, мен бошқараётган бригадада белгиланган шахсий марраларни капитал ремонтсиз босиб ўтаётган ҳайдовчилар сони кун сайин ошиб бормоқда. Бу бутун бригадамиз учун белгиланган йиллик ва беш йиллик нормаларнинг барвақт бажарилишини таъминлаяпти.

Бригада методининг энг самарали метод эканлигини яхши тушунган хўжалик ҳисобидаги коллективимиз беш йиллик бошидан буён Шўрчи асфальт-бетон заводи билан ўзаро ҳамкорликда ишлаб, яхши натижаларни қўлга киритяпти. Корхона билан ёрдамчи материаллар ва тайёр маҳсулотлар ташиш бўйича шартнома тузиб олганмиз. Корхона олдига: маршрутлар қисқа бўлсин, машиналар ҳеч қачон қуруқ юрмасин, автомобилларнинг бўш туриб қолиш ҳолларига чек қўйилсин, коллективларимиз ўртасидаги уюшқоқлик ошиб, юксак меҳнат интизоми таъминлансин, деган талаблар қўйдик. Таклифимиз завод коллективига маъқул тушди. Айни кунларда область хўжаликлари территориясида олиб борилаётган йўл қурилиши участкаларига асфальт етказиб бераётган машиналаримиз қайтишда ўша участкалар атрофидаги мавжуд карьерлардан корхонага қум, шағал ташиб келтиряпти. Натижада, самарадорлик ошиб, барча шофёрлар ўз автомашиналарига қўшимча прицеплар улайдиган бўлди. Ҳар бир рейсда 4.5 тонна ўрнига 9—9.5 тоннагача шағал ташиляпти. Кўпгина касбдошларим бугунги кунда 1984 йил ҳисобига юк ташишмоқда. Бир сўз билан айтганда улар юксак уюшқоқлик ва онгли меҳнат интизомини таъминлаган ҳолда белгиланган давлат планларини қатъият билан бажариш учун бутун куч-ғайратларини ишга солиб, меҳнат қилаётирлар.

Корхонамиз транспортчи бригадалари коллективлари шу кунларда меҳнатни ташкил қилишни кескин яхшилашга, хўжасизликка, ишлаб чиқариш ва давлат тартибларини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш юзасидан мажбуриятлар олмоқдалар. Коллективларда «Давра столи» суҳбатлари ўтказилмоқда. Уларнинг қатнашчилари ишдан-ишга кўчиб юрувчи «учар»ларга, ишлаб чиқариш қоидасини бузувчиларга, халқ мулкини талон-торож қилувчиларга, ичкиликбозлар ва ишёқмасларга қарши амалий чоралар кўрмоқдалар. Коллектив шон-шуҳратини қадрламайдиган кишиларга эса муросасизлик қиляптилар.

Зеро, жонажон партиямиз кўрсатмаларини изчил бажариш бутун совет кишиларининг юксак уюшқоқлилигини талаб қилади. Доҳий Ленин сўзи билан айтганда, интизомни ўрнатиш учун ҳамма жойда ва ҳамма ерда уюшқоқликни, тартиб ва ишчанликни мустаҳкамлаш керак. Бунинг учун биз ишчилар тезоб давримизнинг тезоб кунларида ҳар қачонгидан ҳормай-толмай ишлашимиз, прогулчилар ва дангасаларга қарши қатъий кураш олиб боришимиз лозим. Чунки, биз Советлар мамлакатида яшаяпмиз. Бу — биз шу мамлакатнинг хўжайинларимиз деганимиздир. Бу — шу куннинг талаби ҳамдир!

ТРАНСПОРТ БИР МАРОМДА ПУХТА ИШЛАШИ КЕРАК

Бу йил темирйўлчилар олдида, шу жумладан Ўрта Осиё магистралининг кўп минг кишилик коллективи олдида барча халқ хўжалик юкларини узлуксиз, бир маромда белгиланган жойга етказиб бериш вазифаси турибди. 7 январь куни Тошкентда бўлиб ўтган кенгашда шу масала муҳокама қилинди.

Кенгашда Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетлари, Ўзбекистон ва Туркманистон ССР Министрлар Советлари масъул ходимлари, шу республикалардаги область ва шаҳар партия комитетларининг, шунингдек Қирғизистон ССР Ўш область партия комитетининг секретарлари, саноат, транспорт ва алоқа бўлимининг мудирлари, область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, шаҳар ижроия комитетлари раислари, Ўрта Осиё темир йўл ходимлари, министрликлар ва идораларнинг вакиллари қатнашдилар. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг қарорлари асосида транспорт воситаларининг иш самарадорлигини ошириш тўғрисида Ўрта Осиё темир йўли бошлиғи А. М. Қодиров доклад қилди.

Кенгашда ўн биринчи беш йилликда хўжалик ва маданий қурилишнинг ўсиб бораётган ҳажми темир йўл транспорти ходимлари олдига оширилган талаблар қўяётганлиги уқтириб ўтилди. СССРнинг 60 йиллигига бағишланиб Москвада ўтказилган тантанали мажлисда ўртоқ Ю. В. Андропов транспорт яхши ишламаса, барча республикаларнинг жадал ривожланишини ва улар ўртасида иқтисодий ҳамкорликни янада чуқурлаштиришни таъминлаш жуда қийин бўлади, деб айтган эди.

Кенгашда нотиқлар Ўрта Осиё магистрали барча участкаларининг ишини яхшилаш билан боғлиқ масалаларни кескин ва принципиал қилиб қўйдилар. Кадрларга нисбатан талабчанликни кучайтириш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини ҳар қандай шаклда бузишларга қарши қатъий курашиш, барча эксплуатация ишларининг савиясини оширишни таъминлаш зарур деб айтилди.

Локомотивлардан қонидагидек фойдаланилаётганлиги ва улар яхши ремонт қилинмаётганлиги темир йўл магистрали ишидаги асосий камчиликлардан бири деб ҳисобланади. Шунинг натижасида ҳар куни йилаб поездлар, тепловозлар етишмаслиги сабабли нормада белгиланганидан кўра кўпроқ вақт бекор туриб қолмоқда. Вагонларнинг бекор туришини камайтириш ва оборотини тезлаштириш барча халқ хўжалик юкларини ташиш самарадорлигини оширишда катта резервдир. Ўрта Осиё темир йўлида мана шу энг муҳим кўрсаткич нормадагидан анча кўп. Вагонларнинг бекор туриши 1981 йилга нисбатан янада ошди.

Темир йўлда юки бўшатилмаган минг-минглаб вагонлар борлигига, айни вақтда мамлакат халқ хўжалиги юк ташувчи вагонларнинг етишмаслигидан қийналаётганлигига ортиқ тоқат қилиш мумкин эмас, деб уқтиришди нотиқлар. Станцияларда вагонлар ҳаракатини қатъиян яхшилаш, юк ортиладиган вагонларнинг бекор туришини камайтириш керак. Юк ортиш-тушириш механикалаштан дистанцияларнинг ишлари тубдан яхшиланишга муҳтождир, ҳолбуки кейинги йилларда шу дистанцияларни кенгайтириш учун миллионлаб сўм маблағ сарфланди. Саноат корхоналарининг темир йўл хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантириш, саноат транспортининг янада самаралироқ ишлашига эришиш зарур.

Юк юборувчилар билан уни қабул қилиб олувчилар ўртасида мустаҳкамроқ алоқани йўлга қўйиш ғоят муҳим ишдир. Вагон хўжалигини ривожлантиришда темирйўлчилар билан ҳамкорлик қилаётган Львов областининг, шунингдек Москва корхоналарининг тажрибасини дадиллик билан жорий этиш керак.

Нотиқлар барча пассажир поездларининг ўз вақтида йўлга чиқишини таъминлаш, меҳнаткашларга хизмат кўрсатишни қатъий яхшилаш пайти келди, деб таъкидладилар.

Ўрта Осиё темир йўли коллективи яқин йиллар мобайнида яна бир қанча бошқа муҳим вазифаларни ҳам амалга ошириши керак. Капитал қурилиши, меҳнат ресурсларидан фойдаланиш, янги техникани жорий этиш, нобудгарчиликни қисқартириш ва шу сингари муҳим вазифалар турибди. Аввало, кадрлар билан ишлаш савиясини ошириш, интизомни мустаҳкамлаш — муваффақиятларга эришиш гаровидир. Шу муносабат билан «Меҳнатга яраша шон-шараф!» шиорини илгари сурган Москва ишчиларининг ташаббуси муҳим ва актуал эканлиги таъкидланди. Интизомни ҳар қандай бузишларга қарши муросасизлик қонун бўлиб қолиши керак. Ишлаб чиқаришни издан чиқариш йўлидаги ҳар қандай ҳаракатларга қарши курашда ишонтириш усули билан бирга моддий рағбатлантириш кучидан, қонун кучидан ҳам фойдаланиш лозим.

Нотиқлар магистрал меҳнаткашлари зарбдорларча меҳнат соҳасида анчагина тажриба тўплаганликларини айтдилар. Улар партия белгиланган вазифаларни муваффақият билан амалга ошириш, КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун барча имкониятларга эга эканликлари таъкидлаб ўтилди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов қатнашди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми прокуратура органларида кўп йил самарали ишлаганлиги ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашдаги хизматлари учун Тошкент шаҳар Чилонзор район прокурори ўртоқ Фуат Абдураҳмонович **Ҳакимовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист»** фахрий унвони берди.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ МЕҲМОНЛАРИ

Тошкентда ўтаётган фан, техника ва ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ ҳафталиги қатнашчилари бўлган ёш тадқиқотчилар ва конструкторлар 7 январь куни қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг меҳмонлари бўлишди. Улар Тошкент областидаги агросаноат комплексининг объектларида бўлишди, деҳқонлар, боғбонлар ва чорвадорлар СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалда қандай рўёбга чиқараётганликлари билан танишдилар.

Болалар ва ўсмирлар учун фан, техника ва ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ ҳафталиги ниҳоясига етай деб қолди. Ҳафталик қатнашчилари «Ватан шон-шуҳрати йўлида ижод қилайлик, жасорат кўрсатайлик, орзу қилайлик» деган мавзудаги конференцияда иштирок этадилар, Тошкентдаги музейларнинг экспозициялари билан танишадилар.

(ЎзТАГ).

АЛЕКСЕЙ ТОЛСТОЙГА БАҒИШЛАБ

Атоқли совет ёзувчиси Алексей Толстой туғилган куннинг 100 йиллигига бағишлаб 7 январь куни Тошкентда тантанали кеча ўтказилди. Кечани Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари С. О. Азимов кириш нутқи сўзлаб очди.

Ҳозирги жаҳон адабиёти хазинасидан ўрин олган асарлар муаллифи А. Н. Толстой республика меҳнатчиларига, айниқса, азиз ва қадрлидир. Ўзбек совет адабиётининг ривожланишида бебаҳо роль ўйнаган кўпгина янгиликлар унинг номи билан боғланган. Кеча қатнашчилари Ўзбекистон адабиётининг қалин дўсти бўлган гражданин, ватанпарвар ёзувчи шаънига миннатдорчилик сўзлари айтишди.

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин А. Н. Толстой билан бўлган учрашувлар, унутилмас дўстлик йиллари ҳақидаги эсдаликларини ўртоқлашди. Бу дўстлик ёзувчининг 1941 йил ноябрида Тошкентга келган кунидаиоқ бошланган эди. Бу ерда А. Н. Толстой ўз асарлари устида ишлар экан, республика ёзувчиларининг ижодий союзида катта иш олиб борди ва уруш дастидан етим бўлиб қолган болаларга ёрдам беришни ташкил қилиш комиссиясининг энг актив аъзоларидан бири бўлди. У ёзган «Ватан» мақоласини ўқиганида кўчириб келтирилган болалар тушган ва фашистлар ўқидан илма-тешик бўлиб кетган эшелонлар етиб келган Тошкент вокзали перронида ҳам уруш — унинг даҳшатли қиёфаси ёзувчи овозида намоён бўлгандек туюлди. А. Толстой нутқ сўзлаган Горький номли Тошкент театрининг залида унга қулоқ солиб ўтирган кишилар: «Бизнинг диёримизга қанчадан-қанча босқинчиларнинг галалари кўмилган... шундай бўлиб келган ва шундай бўлаверади» деган жарангдор сўзларни эшитдилар. А. Н. Толстойнинг 1941-1942 йилларда Тошкентда ёзган «Ватан», «Бизнинг ҳаётимиз!», «Фидокорлик» ва бошқа кўпгина мақолалари жангчиларни ҳужумга руҳлантирди. Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси Иброҳим Раҳим Алексей Толстойнинг «Ватан» мақоласи босилган газета саҳифаси Москва ҳимоячиларининг қўлидан қўлига ўтганини гапириб берди. Мақола бамисоли жанговар командирдек, забардаст коммунистдек жангчиларни ҳужумга отлантирди, жангчиларнинг олдинги сафларида бўлди.

Кечада сўзга чиққан СССР Давлат мукофотининг лауреати Лев Ошанин, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Назир Сафаров, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Мирмуҳсин А. Н. Толстой ижодининг аҳамияти ҳақида, унинг қардош совет республикалари адабиётига таъсири ҳақида гапирдилар.

(ЎзТАГ).

СЎНГГИ СОАТДА

ҲАҚИҚАТГА ТЎҒРИ КЕЛМАЙДИ

ЛОНДОН. Буюк Британия бош министри М. Тэтчернинг «мамлакат иқтисодий соғломланиш йўлида турибди», деб қилган даъвоси ҳақиқатга тўғри келмайди. Социал-демократлар партиясининг раиси Ширли Уильямс шундай деб айтди. У Шотландиянинг Эденбург шаҳрида сўзга чиқиб, Британия экономикасида танг аҳвол кучайганлигини, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш кейинги 15 йил ичида энг паст даражага тушганлиги шундан далолат бераётганлигини уқтириб ўтди. Мамлакатда ишсизлар армияси аллақачонлар 3 миллион кишидан ошди ва Ғарбий Европадаги ҳамма мамлакатларга қараганда ишсизлар тобора кўпайиб бормоқда.

ҲУКУМАТНИНГ БУЙРУҒИ

ПАРИЖ. Франция ҳукумати Корсика миллий озодлик фронти деб аталган ташкилотни тарқатиб юбориш тўғрисида буйруқ берди. Корсикани Франциядан ажратиб олишни талаб қилаётган бу яширин сепаратчи ташкилот қурол ишлатишни ўзининг кураш методи деб эълон қилди. У юзлаб террорчилик ҳаракатларини амалга оширди. Бу ҳаракатлардан кўпи бевосита Франциядан келган кишиларга қарши қаратилган эди. Кейинги вақтларда шу фронтнинг террорчилик фаолияти кучайиб, оролда вазиятни кескинлаштирганлиги муносабати билан уни тарқатиб юборишга қарор қилинди.

АМЕРИКА БИЛАН ИСРОИЛНИНГ ИТТИФОҚИ ҚОРАЛАНДИ

ТУНИС. Туниснинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоби Муҳаммад Фадил ал-Жамали Америка билан Исроилнинг «стратегик иттифоқи»ни кескин қоралаб чиқди. Қўшма Штатлар, деди у, Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш борасида халқаро жамиятнинг куч-ғайратини барбод этди. Қўшма Штатлар Исроилнинг Ливанни оккупация қилиб туришини рағбатлантирмоқда, Ливанни Исроилнинг шартларини қабул қилишга мажбур этиш мақсадида Тель-Авивнинг Ливан маъмурларига тазйиқ сиёсатини маъқулламоқда. Яқин Шарқда тинчлик ўрнатиш учун, деб таъкидлади тунислик арбоб, Исроил қўшинларини дарҳол Ливан территориясидан олиб чиқиб кетиш керак.

ЮКСАК БАҲО

БАМАКО. Мали Республикасининг президенти Мусса Траоре Кубанинг мустамлакачиликка, ирқчилик ва сионизмга қарши курашда авангардлик ролига юксак баҳо берди.

Мусса Траоре Кубанинг янги элчисига ишонч ёрлиғини топшириш маросимида сўзга чиқиб, ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстлик ва ҳамкорликнинг самарали муносабатлари уларнинг мустамлакачилик ва янги мустамлакачиликни, ҳукмронлик ва эксплуатациянинг барча формаларини тугатиш йўлидаги муштарак курашини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш йўлида биргаликдаги интилишларига мос бўлиб тушади, деди.

ҚАТЪИЙ ҚАРОР

ПАНАМА. Панама канали тўғрисидаги шартномаларнинг Қўшма Штатлар томонидан аниқ бажарилиши учун курашни Панама давом эттираверади. Мамлакат президенти Рикардо де Ла Эсприэлья халққа қилган мурожаатида шундай деб айтди. Панама ҳукумати ва халқи, деб таъкидлади у, имзоланган шартномалардан асло четга чиқмайди ва Қўшма Штатларнинг ҳам шунга тўла амал қилиши учун курашади.

Президент республиканинг ташқи сиёсати тўғрисида гапириб, Панама халқаро миқёсда бундан илгари бўлганидек мустақил йўл тутаверади, деб айтди.

(ТАСС).

ҲАММАНИНГ ЖАНГОВАР ИШИ

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми мамлакатимизни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг ўн биринчи беш йиллик учинчи йилига мўлжалланган улуғор вазифаларини белгилаб берди. Қуйида Навоий область партия ташкилотлари Пленум қарорларини бажариш борасида амалга ошираётган ишлар, улар ҳал этаётган проблемаларга оид материалларни ўқийсиз.

ЮТУҚЛАР КЎП, МУАММОЛАР ҲАМ ОЗ ЭМАС

В. ЕСИН,
область партия комитетининг биринчи секретари

— КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорларини, СССР Олий Советининг еттинчи сессияси ҳужжатларини областимиз барча коммунистлари ва меҳнаткашлари зўр қониқиш ҳисси билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов нутқида КПСС XXVI съезди ишлаб чиққан бунёдкорлик программасининг давомийлиги ўзининг ёрқин ифодасини топди. Совет кишилари партиянинг сафарбар қилувчи куч-қудратига яна бир бор ишонч ҳосил қилишди.

Областимиз саноат корхоналари коллективлари маҳсулот кўп турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилишнинг ўтган йилги планларини муддатидан илгари бажардилар. Саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 75 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Қишлоқ хўжалик ходимлари ҳам юбилей йилини юксак меҳнат ютуқлари билан якунладилар. Қийин об-ҳаво шароитига қарамай, пахтакорларимизнинг фидокорона меҳнатлари туфайли давлатга «оқ олтин» топшириш йиллик плани ва социалистик мажбуриятлар ортиғи билан адо этилди Давлатга ғалла, пилла, мева, қоракўл тери, жун, гўшт ва сут топширишда ҳам қувончли натижалар қўлга киритилди.

Юбилей йилида эришилган муваффақиятларда партия ташкилотларининг меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш борасида амалга оширган ташкилий-сиёсий ишлари муҳим роль ўйнади. Ҳозир меҳнат коллективларида ҳар бир иш минути, маҳсулотлар сифати, топшириқларни ўз вақтида уддалаш учун кураш руҳи қарор топган. Кадрлар қўнимсизлиги, ишлаб чиқариш воситаларининг беҳуда туриб қолиши, шахсий планларни бажармаслик ҳоллари камайди. Бу ҳар бир меҳнат коллективининг ишлаб чиқариш самарадорлиги кўрсаткичлари юксалиб, иш сифати тобора ошиб боришига хизмат қилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, ютуқларимиз кўп. Шу билан бирга республикадаги энг кенжа область экономикасини янада жадал суръатлар билан ривожлантиришга тўсқинлик қилаётган бир қатор муаммоларни ҳам ҳал этиш зарур. Яқин йиллар ичида областимиз меҳнаткашлари пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бир мунча кўпайтиришлари керак. Бу ғоят катта ва масъулиятли вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш ерларни сув билан таъминлаш ва мелиоратив ҳолатини яхшилашдек тезда бартараф этилиши лозим бўлган муаммо билан чамбарчас боғлиқдир. Чунки, бу масалалар ҳал этилмас экан, биз муттасил мўл ҳосил етиштиришга умид боғлай олмаймиз. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги областимиз ташкилотлари билан ҳамкорликда мавжуд аҳволни ўзгартиришнинг конкрет йўлларини ўйлаб топиши зарур. Шунингдек, кейинги йилларда ташкил этилган пахтачилик, узумчилик ва чорвачилик совхозларини ривожлантириш учун ишлаб чиқариш ва уй-жой биноларини, мактаб, маданий-маиший объектларни қуришни республика Қишлоқ хўжалиги, Мева ва сабзавот хўжалиги министрликлари тезлаштиришлари керак.

Маълумки, Озиқ-овқат программасини бажариш минерал ўғитлар ишлаб чиқариш билан бевосита боғлиқдир. Областимиздаги корхоналарда республикадаги аммиакли селитранинг тўртдан бири ва котораннинг ҳаммаси ишлаб чиқарилади. Агар уларни хом ашё ва материаллар билан таъминлашда узилишлар содир бўлмаганида, «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва электрохимия заводи янада унумли ишлар эди.

ЯНГИ МАРРАЛАР МАСЪУЛИЯТИ

А. ЕЛЕМЕСОВ,
Томди район партия комитетининг биринчи секретари

— КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида Озиқ-овқат программасини амалга ошириш бир йиллик иш бўлмаса-да, унинг бажарилишини чўзиб юбориш мумкин эмаслиги алоҳида таъкидланди. Дарҳақиқат, шундай.

Чорвадорларимиз Озиқ-овқат программасининг бажарилишига кўпроқ ҳисса қўшиш мақсадида зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилишяпти. Давлатга юбилей йилида 269 минг дона, яъни аввалги йилга нисбатан 96 минг дона кўп қоракўл тери топширилди. Қўйлар туёқ сонини ўстириш плани 162 процентга, жун топшириғи 108 процентга бажарилди.

Ўтган йилги қийин об-ҳаво шароитида бундай муваффақиятларга эришиш осон бўлмади, албатта. Баҳорда ёғингарчилик бўлмаганлиги, ёзнинг жазирама иссиқлари оқибатида Қизилқум яйловларидаги табиий ўтлар барвақт ковжираб, қуриб қолди. Яйлов эса чорванинг дастурхони. Унинг тўкинлигисиз мол туёқ сонини, гўштга топшириладиган қўйлар семизлигини ошириб бўлмайди.

Табиат ҳар йили шу сингари қийинчиликлар туғдириши мумкин. Хўш, уларни бартараф этиш мумкинми? Партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларида сўзга чиққан коммунистлар аслида ҳал этиб бўлмайдиган масала йўқлигини таъкидлашиб, мустаҳкам озуқа базаси яратиш учун Қизилқумда саксовул экиладиган майдонларни кенгайтиришни таклиф қилдилар. Чунки саксовуллар қумнинг кўчишини тўхтатиб, табиий ўтларнинг яхши ўсишини таъминлайди. Коммунистларнинг таклифига биноан ҳар йили 50 минг гектар ерга саксовул экишни мўлжалламоқдамиз. Ем-хашак муаммосини ҳал этишда Ўртачўл массивида янги ташкил этилган қўриқ совхозининг ҳам ҳиссаси катта бўлади.

Чорвадорлар учун энг муҳим давр — қишлов давом этмоқда. Районимизда уни муваффақиятли ўтказишга пухта тайёргарлик кўрилди. Қишловнинг намунали ва беталафот ўтказилиши, чорвадорларга маданий-маиший шароитлар яратилиши тўғрисида ғамхўрлик кучайтирилди. Белгиланган тадбирларни оқилона амалга оширишда коммунистларнинг авангардлиги ва уюшқоқлиги катта роль ўйнайди, албатта. Район партия комитети бу масалага жиддий эътибор бермоқда.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда резервларни тўла ишга солиш муҳим ўрин тутади. Районимиз хўжаликларида бундай резервлар оз эмас. Ленин номли, Калинин номли, «Янги чорва» совхозлари, Томди давлат наслчилик заводи чорвадорлари юксак пировард натижаларга эришаётган бир пайтда бир хил шароитдаги баъзи хўжаликлар улардан анча орқада қолаётирлар. Чўпонлар ўртасидаги социалистик мусобақа ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин. «Прогресс» совхозидан Қ. Қорабеков, Томди давлат наслчилик заводидан А. Тулегенов, Балиманов номли совхоздан М. Айимбетов, «Оёққудуқ» совхозидан Қ. Сўпиев сингари бош чўпонлар ўтган йили ҳар юз бош совлиқдан 200—280 тадан қўзи олган бўлсалар, баъзи чўпонларнинг бу борадаги натижалари районнинг ўртача кўрсаткичидан ҳам кам. Резервларни ишга солиш партия ташкилотларимиз кундалик фаолиятининг энг муҳим қирраларидан биридир.

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНСА

Н. ҲИКМАТОВ,
Қизилтепа район партия комитетининг биринчи секретари

— Худди шундай манзарани бизнинг районимизда ҳам кўриш мумкин. Бу йил бригадаларнинг учдан бирида районнинг ўртача ҳосилдорлигидан кам пахта етиштирилди. Улар орасида коммунистлар бошлиқ коллективларнинг ҳам борлиги бизни ташвишлантирмоқда. Бу баъзи партия ташкилотларимизнинг жанговарлигини, коммунистларнинг авангардлик ролини янада кучайтиришимиз лозимлигидан далолат беради. Чунки, нисбатан кам ҳосилли бригадаларни илғорлар қаторига кўтариш туфайлигина районда пахтанинг ялпи ҳосили 30 процентга ошади.

Партия Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида халқ хўжалигидаги каттакатта резервларни тўла ишга солиш учун фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга кенг кўламда жорий этиш лозимлиги таъкидланди. Районимиз партия ташкилотлари бу борада етарли тажрибага эга. Юбилей йилининг қийин об-ҳаво шароитларида пахтакорларимиз шу вазифаларни муваффақиятли ҳал этганликлари туфайли юксак натижаларга эришдилар.

Районимиз пахтакорлари давлатга 43 минг тонна пахта топширишди. Бунинг 21 минг тоннаси қимматбаҳо ингичка толали пахтадир. Гектаридан 43—48 центнердан ҳосил кўтарган «Партия XXII съезди», «Ленинград», «Бухоро», «Ёш ленинчи» колхозлари бу хирмоннинг яратилишига катта ҳисса қўшдилар. Азизбой Хирожов, Мавжуда Шарипова, Ғайбулла Тўлаев, Ота Азизов ўртоқлар бошлиқ бригадалар эришган муваффақиятлар, айниқса, қувончли бўлди. Бу коллективларда ҳосилдорлик 55-60 центнерни ташкил этди.

Районимиз пахтачилигининг истиқболи порлоқ. 1985 йилга бориб, районда асосан қимматбаҳо ингичка толали пахта етиштирилади. Ўртачўл массивидаги катта-катта майдонлар ўзлаштирилмоқда. Ўтган йилнинг ўзида учта пахтачилик совхози ташкил этилди. Бу шу йилнинг ўзидаёқ районимиз пахта хирмонини 60 минг тоннага етказиш имконини беради.

Пахтачиликни янада жадал ва кенг кўламда юксалтириш учун энг аввало, биз сув танқислиги муаммосини ҳал этишимиз керак. Бу борада кўплаб ишлар амалга оширилди ва оширилмоқда. 37 километрли Ўртачўл канали, 2-«Қизилтепа» насос станциясининг қурилиши, Аму — Бухоро каналининг реконструкция қилиниши жадаллаштирилса, сув масаласи ҳам муваффақиятли ҳал этилади. Бунинг учун «Госкомводстрой», Ўзбекистон Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бизга яқиндан ёрдам бериши лозим.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида таъкидланганидек, олдимизда жуда катта, мураккаб вазифалар турибди. Навоий области партия ташкилотлари бу вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга ишчанлик билан киришиб, етилган муаммоларни ижобий бартараф этиш учун сабот билан изланмоқдалар.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Республикамиз бўйлаб

КЕЧАГИ РЕКОРД БУГУНГИ НОРМА

«Узбекхиммаш» заводидаги П. Штефен бошлиқ электр пайвандловчилар бригадаси аъзолари беш йилликнинг учинчи йилида зўр унум билан ишламоқда. Улар учун кечаги рекорд бугун норма бўлиб қолмоқда. Турбомашиналар учун нормадаги 35 та ўрнига 50 та ғилдирак ясалмоқда. Шу маҳсулотларнинг ҳаммаси биринчи топширишдаёқ қабул қилинмоқда.

Коллектив бултур СССР 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақада шундай суръатга эришди. Юбилей вахтасида ишловчилар сонини кўпайтирмаган ҳолда пландан ташқари 150 та ғилдирак тайёрланди.

Коллектив меҳнат унумдорлигини оширишга интизомга қатъий риоя этиш туфайли эришмоқда. Тажрибали ишчилар, коммунистлар М. Рофин, Ю. Киселёв, В. Витко, А. Ҳақмамедов юксак уюшқоқлик, ишга онгли муносабатда бўлиш намуналарини кўрсатмоқдалар. Электр пайвандчилар бригадасининг шижоатига бошқа коллективлар ҳам қўшилмоқда. Инженерларнинг ҳисобларига кўра, бу йил «Узбекхиммаш» заводи тайёрлайдиган 30 мингинчи труба компрессор буюртмачига муддатидан бир ой илгари юборилади.

СИФАТНИ БОШҚАРИШ СИСТЕМАСИ

«Узстройиндустрия» бирлашмасининг Тошкентдаги экспериментал-механика заводида маҳсулот сифатини комплекс бошқариш системаси жорий этилди. Янги йилдан бошлаб бу ерда корхонанинг 17 стандарти кучга кирди. Пировард натижада маҳсулот сифати шу стандартларнинг бажарилишига боғлиқ бўлади. Ходимларни моддий ва маънавий рағбатлантириш эса, маҳсулот сифатига боғлиқ бўлади.

Системани жорий этишдан олинадиган иқтисодий самара унча катта бўлиб туюлмасада, у заводнинг ўзида ҳар йили 40 минг сўмга боради ва металл бракидан тахминан 10 тонна тежалади.

Завод «Узстройиндустрия» бирлашмасида биринчи бўлиб сифатни бошқариш системасини жорий этди. Тез орада Тошкент тажриба-экспериментал механика заводи. Ундан сўнг йиғма темир-бетон ишлаб чиқарувчи корхоналар ва карьерлар ундан ўрнак олади. Йил охиригача система «Узстройиндустрия»нинг ҳамма корхоналарини ўз ичига олади.

ТАШАББУСКОРЛАР ЙЎҚЛАМАСИ

ЭҲТИЁЖДАН ОРТИҚЧА МАҲСУЛОТЛАР

Нишон районидаги К. Маркс номли совхоз бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳкамой ҲАЗРАТҚУЛОВАга уч савол

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мол боқиб давлатга 5 —10 тонна гўшт сотиш мажбуриятини олган илғор бригада бошлиқларининг далачилик бригадалари бошлиқларига, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, республиканинг барча деҳқонларига Мурожаатини маъқуллади. Ташаббускор бригада бошлиқлари орасида сизнинг ҳам номингиз бор. Шу борадаги тажрибаларингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Республикамиздаги бир группа илғор бригада бошлиқлари қатори ёрдамчи чорвачилик хўжалигини янада ривожлантириш, пахта ва чорва маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтиришга бел боғладик. Ўтган йили бригадамизнинг муваффақиятлари қуйидагича бўлди.

Кенг майдонларнинг ҳар гектаридан 65 центнерга яқин «оқ олтин» етиштирдик ва юқори сорт билан давлатга топширдик. Плангина эмас, социалистик мажбуриятимизни ҳам ортиғи билан бажардик. Бир йилда ҳосилдорликни гектар ҳисобига ўртача салкам 5 центнер кўтардик. Шуниси ҳам қувончлики, ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»ларда териб олдик.

Бригадамиз аъзолари, қолаверса, совхозимиз меҳнаткашлари пахтадан юқори ҳосил етиштириш йўлида кўп қийинчиликлар ва машаққатларни бошдан кечирдилар. Ўтган йилнинг баҳори ва кузидаги бевақт бўлиб ўтган ёғингарчиликларни эслаш кифоядир. Меҳнат қилаётган, табиат ўжарликларига қарши кўкрак кериб турган кишилар яхши дам олишлари, овқатланишлари, маданий-маиший, маданий-оқартув, савдо, медицина муассасалари хизматидан баҳраманд бўлишлари ҳам керак.

Шуларни ҳисобга олиб пахтакорларимизга атаб иккинчи уй — шинам дала шийпони қурдик. Уни шу куннинг талаблари асосида гўзал қилиб безадик. Шийпондан унча олис бўлмаган жойда ёрдамчи чорвачилик хўжалиги ташкил қилдик. Бу борада район партия комитети, совхозимиз раҳбарлари бизга катта ёрдам бердилар. Усти ёпиқ бостирмада дастлабки кезларда 4 бош қорамол, шундан биттаси соғин сигир, 6 бош қўй, анчагина товуқ парваришлай бошладик. Натижада бригадамиз ёрдамчи хўжалигида етиштирилган сут, гўшт, тухум билан аъзоларимизни таъминладик. Айни кезда болалар боғчаси ва яслига ҳам шундай маҳсулотлар ажратиш имконияти яратилди. Ўйлаб кўрсак, ўзимизда етиштирилган маҳсулотлар билан мунтазам иссиқ овқат тайёрлаш мумкин Совхозимиз омборидан озиқ-овқат маҳсулотлари олишга эҳтиёж қолмади.

— Ёрдамчи чорвачилик хўжалигидаги чорва моллар учун ем-хашак қандай тайёрланади?

— Бригадамизда иссиқ овқат учун сабзавот маҳсулотлари етиштирилади. Полиз экинларидан ҳам юқори ҳосил оляпмиз. Уларнинг чиқиндиси чорва моллари учун тўйимли озуқадир. Пахта-беда-маккажўхори алмашлаб экиш озуқа базасини мустаҳкамлашда катта роль ўйнаяпти. Бригадамиз аъзолари ёз ойларида ҳашар йўли билан етарли миқдорда табиий ўтлар, пичан тайёрлайдилар. Хуллас, чорва ва парранда маҳсулотлари ўзимизда тайёрланаётган озуқа ҳисобига кўпайтириляпти. Шу сабабли мўл-кўл ва таннархи арзон бўляпти.

Шу ўринда бир мисол келтираман. Озуқа базаси мустаҳкамланиши туфайли бригадамиз измидаги қорамоллар сонини 16 бошга етказдик. Паррандаларни ҳам кўпайтирдик. 1982 йилда эҳтиёжимиздан ортиқча 4 тонна гўштни давлат тайёрлов ташкилотларига сотдик. Бу билан демоқчимизки, пахтачилик бригадаларида ёрдамчи чорвачилик хўжаликлари ташкил этиш кони фойдадир. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бу борадаги қарорини тўла маъқуллаймиз. Ҳамма жойда пахтачилик бригадаларида шундай хўжаликлар ташкил этиш мумкин ва лозим деб ҳисоблаймиз. Бу СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшган ҳиссамиз бўлади.

— Ёрдамчи чорвачилик хўжалигининг истиқболлари қандай? Бригадангизда яна нималар қилмоқчисизлар?

— Қорамоллар сонини 20 бошга етказамиз. Қўйлар ва паррандаларни тенгма-тенг кўпайтирамиз. Лекин асосий эътиборни маҳсулдорликни ошириш, маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришга қаратамиз. Шундай қилиб, 1983 йилда бригадамиз аъзоларининг чорва маҳсулотларига бўлган талабини тўла қондириш билан давлатга 8 тонна гўшт сотишни режалаб олдик. Бунга сўзсиз эришамиз!

Коммунистик районидаги Жумабозор луб заводи коллективи беш йилликнинг учинчи йилида пландан ташқари 60 минг сўмлик каноп толаси сотиш бўйича мажбурият олди. Корхона ишчи ва хизматчилари ана шу маррани эгаллаш йўлида кун сайин мусобақани қизитмоқдалар. Суратда: завод директори Р. Ботаев илғор ишчилардан Г. Мусина ва М. Юсупалиева билан тола сифатини кўздан кечирмоқда.

Ж. Тўраев фотоси.

Амалдаги интернационализм

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ

Новгород шаҳридан сал нарида, Лесной посёлкасида «Тошкент» номи билан аталувчи янги йирик совхоз қурилиши олиб борилянти. Хўжаликнинг биринчи навбатини батамом фойдаланишга топшириш — Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Узновгородводстрой» тресги меҳнат аҳлининг энг шарафли вазифасидир.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» РЕДАКЦИЯСИНИНГ «УЗНОВГОРОДВОДСТРОЙ» ТРЕСТИ ҲУЗУРИДАГИ МУХБИРЛАР ПУНКТИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

— Трестимиз коллективлари ўртасида СССРнинг шонли 60 йиллиги шарафига ўтказилган мусобақа пешқадамлари орасида — деди ихтисослаштирилган «Тошкент-5» кўчма колоннаси бошлиғи Владимир Антонович Кияница. — Хоразм областидан келган Бахтиёр Ёқубов бошлиқ бригада азаматлари ҳам бор. — У яна дераза ёнига бориб ташқарига мўралади. — Очиғи, сизни объектга қандай қилиб етказишни билмай турибман. Борганингизда бу бригада аъзолари билан яқиндан танишиб олардингиз. Бу ерда ҳаво жуда инжиқ. Ёз бўйи ёғингарчилик. Қишда эса шундай совуқ бўладики, ер анча чуқурликкача музлаб қолганидан, кўпинча унга урилган экскаваторларнинг чўмичи тез-тез синади. Бундай объектив қийинчиликлар оз эмас.

Бахтиёр Ёқубов ўз бригадаси билан ишга келган кунданоқ ўзининг нималарга қодирлигини кўрсатди. Бригада трест билан объектни бошидан охиригача қуриб бериш тўғрисида шартнома тузди. Шунда кўпчилик унинг дадиллигига шубҳа билан қараган эди. Лекин Бахтиёр ўз сўзида туриб олди. Трест маъмурияти ҳам бригадани материаллар етказиб беришда ҳеч қандай узилишга йўл қўйилмайди, деб ишонтирди.

Бригадага мустақил объект — фельдшерлик-акушерлик пунктини қуришни топширишди. Мана, орадан бир неча ой ўтди. Хоразмлик йигитлар сўзларига вафо қилишяпти. Объект қурилиши графикда белгиланганига нисбатан икки баравар тезроқ амалга оширилянти. Шуниси диққатга сазоворки, бригада бинокорларининг қийинчиликлардан шикоят қилишганини ҳеч ким эслолмайди.

... Ниҳоят, ҳаво юришиб кетди. Совхознинг янги посёлкаси марказида селга қарши қурилган канализация яхши ишлаётганди. Бироқ ундан сал нари ўтгач, юриш қийинлашди. Чунки, ёпишқоқ лой йўллардан юриш амри маҳол эди. Шунда бизни тракторчи қутқарди. Биз унинг машинасида кўзланган манзилга етиб олдик.

Бригада объект деворларини тиклашни тугаллаётган экан. Бинокорлар тезкорлик билан аниқ маромда ишлашарди. Ғишт терилиши лозим бўлган энг масъулиятли жойларда эса қўлбола чодирлар тикланганини кўриб ажабландик. Маълум бўлишича, йигитлар ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам ишни тўхтатмаслик мақсадида шундай чора кўришган экан.

Бахтиёр Ёқубов бошлиқ бригада аъзолари жонажон Хоразмда ҳам янгидан ўзлаштирилган ерларда қурувчилик қилишарди. Қорақум саҳросида тикланган янги совхоз посёлкаларининг кўпгина шинам уй-жой бинолари улар қўлидан чиққан. Хоразмда ҳам қийинчиликлар талайгина эди. Ҳаддан ташқари жазирама иссиқ, юзни чимчилаб олувчи гармсел, қум бўронлари шулар жумласидан. Лекин улар ўз қишлоғида бўлгани учунми, кишилар унга одатдаги нарса сифатида кўникиб кетишган эди. Новгородда эса бутунлай тескариси. Аммо коллектив қўлга киритаётган натижалар Хоразмдаги кўрсаткичлардан паст эмас.

— Биз Ноқоратупроқ ўлкага бу бепоён диёрни ўзлаштиришга ёрдам бергани келганмиз, — дейди майин табассум билан Ёқубов. — Биз Хоразмдалигимиздаёқ энг қийин, энг масъулиятли участкалардан бирида ишлашга ўзимизни маънан тайёрлаб қўйган эдик. Йигитларимиз қандай шарт-шароитларда яшашга тўғри келишини, олдимизда анчагина машаққатлар бўлишини чуқур англаб етган эдилар. Бригадамиз аъзолари қийинчиликлардан қўрқмайдилар. Аксинча, улар кишини чиниқтиради, тоблайди. Шунинг учун ҳам худди Ўзбекистонимизда бўлганидек, бутун куч ва ғайратимизни сарфлаб, меҳнат қиляпмиз.

Коммунист Бахтиёр Ёқубов бошлиқ бригада қурувчилари иш бошланганининг биринчи ҳафтасиёқ шароит билан танишиб чиққач, Андижон областидан келган Николай Кравченко етакчилигидаги бригада аъзоларини ўзаро социалистик мусобақага чақирдилар. Баъзилар бундан ҳайратланишди. Баъзилар эса елка қисиб қўя қолишди. Негаки, Кравченко раҳбарлик қилаётган коллектив «Тошкент-5» ихтисослаштирилган кўчма колоннасида давом этаётган меҳнат беллашувида ғолибликни қўлдан бермай келарди-да! Аммо вақт хоразмликлар ҳам чакана ишламасликларини намойиш қилди. Ҳозир икки бригада ўртасида тенгма-тенг, қизғин кураш бормоқда.

... Осмонни яна булут қоплади. Чор-атроф қоронғулашиб, совуқ бошланди. Ёмғир кучайиб, трактор кабинасининг олд томон ойнасини ноғора қилиб чала бошлади. Бироқ иш давом этарди.

Ҳафталар, ойлар ўтар. Ана шунда асрлар давомида ботқоқлик бўлиб ётган ерда «Тошкент» совхозининг замонавий посёлкаси ўзининг бутун борлиғи билан қад кўтаради. Унда маданий-маиший муассасалар, газ, иссиқ ва совуқ сув, марказлаштирилган тартибда иситиш қурилмалари, канализация, телефон алоқаси каби барча қулайликлар улуғ рус халқига ўзбек халқи кўрсатган мадад ҳақида эслатиб туради. Асфальт ва бетондан ётқизилаётган тўппа-тўғри кўчалар эса посёлкани сут-товар фермаси, бузоқхона, механика устахонаси, омборхоналар, теплицалар билан боғлайди. Ана шуларни ўйлар экан, Бахтиёр Ёқубов ўз-ўзига:

— Ҳа, чакки ишламаяпмиз, — деб қўйди.

И. ЛЮБОВСКИЙ.
Новгород области.

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

6 январь куни Аэрофлот ветеранлари Ил-62 самолёт экипажини Гаванага кузатиш учун Москвадаги Шереметьево-2 аэропортига келишди. Одатдаги рейс: бу маршрут билан совет учувчилари ҳафтада ўн бир марта учадилар, лекин ветеранларга бу рейс кўп нарсани эслатди.

Бундан йигирма йил муқаддам —1963 йилнинг 7 январида ТУ-114 самолёти Москвадан Гаванага биринчи марта парвоз қилди. Учувчилар 14 соат мобайнида самолётда Шимолий муз океани денгизлари ва Атлантика устидан учиб ўтдилар. Шундай қилиб, СССР пойтахти билан Куба пойтахти ўртасида доимий ҳаво алоқаси ўрнатилди.

Аэрофлот «Кубана де авиасьон» миллий авиатранспорт компаниясини ривожлантиришда катта ёрдам берди. Совет учувчилари замонавий авиация техникасини ўзлаштиришда кубалик ҳамкасбларига кўмаклашдилар. Кубанинг ички авиалинияларида қатнаш йўлга қўйилди, бир неча вақтдан кейин эса «Кубана де авиасьон» самолётлари халқаро трассаларга чиқди.

Икки мамлакат авиаторларининг ҳамкорлиги йил сайин мустаҳкамланиб борди. Йигирма йил мобайнида Аэрофлот ҳамда «Кубана» самолётлари Москва — Гавана маршрути бўйлаб 100 минглаб пассажирларни, кўплаб миқдорда почта ва юкларни ташиди.

Совет олий ўқув юртларида Куба учун учувчи ва техник кадрлар тайёрлаш — ҳамкорликнинг муҳим томонидир. Ўнлаб мутахассислар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар граждан авиацияси учувчилари, техник ва диспетчер ходимларини биргаликда ўқитиш Ульянов марказида. Аэрофлотнинг бошқа ўқув юртларида таълим олишди.

СССР ва Куба авиаторларининг ҳамдўстлиги совет ва куба халқлари ўртасидаги қардошлик муносабатларини мустаҳкамлашга кўмаклашади.

(ТАСС мухбири).
Москва.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ «ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ БОСМАДАН ЧИҚАРДИ

Дунёни ўзгартирувчи таълимот

Авторлар коллективи томонидан яратилган бу китобнинг биринчи ва иккинчи бўлимларида илмий коммунизм асосчилари К. Маркс ва Ф. Энгельс фаолияти тўғрисида, Улуғ Октябрь революцияси илҳомчиси ва доҳийси, Совет давлати асосчиси В. И. Ленин фаолияти тўғрисида қизиқарли материаллар жамланган. КПСС раҳбарлиги остида СССРда ривожланган социалистик жамият қурилганлиги марксизм-ленинизм ғояларининг амалда рўёбга чиққанлиги самараси бўлиб, мамлакатимизда ривожланган социализмнинг ҳамда бевосита коммунизм қурилишининг асосий ютуқлари ва проблемалари алоҳида бўлимда берилган. Китобнинг якунловчи бўлими марксизм-ленинизм ғояларининг ҳозирги пайтдаги революцион-ўзгартирувчилик ролига бағишланган.

Ривожланган социализм: назария ва практика проблемалари

Ривожланган социализм назарияси ва практикаси проблемаларини ўрганиш бугунги кунда сиёсий маорифнинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Авторлар коллективи томонидан КПСС XXVI съезди материаллари, бошқа партия ҳужжатларини ҳисобга олган ҳолда тайёрланган китобда коммунистик формациянинг муайян босқичи бўлган ривожланган социализмнинг моҳияти ва асосий жиҳатлари, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларидаги хусусиятлари ва ҳозирги дунёдаги ўрни, халқаро муносабатларга ва жаҳон революцион жараёнига таъсири каби актуал масалалар кўриб чиқилган, коммунистик қурилиш практикаси назарий жиҳатдан таҳлил қилинган.

Ш. КАРИМОВ. Ривожланган социализм шароитида студентларни коммунистик руҳда тарбиялаш

Китоб ғоят актуал мавзуга бағишланган бўлиб, унда 1959—1980 йиллар оралиғидаги даврда партиянинг студентларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига раҳбарлиги ёритилган. Унда бир-бири билан ўзаро боғлиқ уч жараён: ғоявий-сиёсий, ахлоқий тарбия ва меҳнат тарбияси қараб чиқилган. Автор турли олий ўқув юртларида студент ёшларни тарбиялашнинг аҳволи, бу ишни такомиллаштириш соҳасида амалга оширилган тадбирларга тўхталиб ўтган. Ватанпарварлик ва интернационал, атеистик тарбия, ҳуқуқий ва эстетик тарбияга алоҳида ўрин берилган, студент қурилиш отрядлари — меҳнат тарбияси мактаби эканлиги ёрқин мисолларда кўрсатилган.

Ленин йўли районидаги Охунбобоев номли совхоз лимонарийси йил сайин кенгайиб бормоқда. Тажрибали цитрусчи Панжи Суюнов бошлиқ оилавий бригада аъзолари ўтган йили эл дастурхонига 11 тоннадан зиёд лимон етказиб беришди. Ана шунинг бир қисми Москва меҳнаткашларига жўнатилди. Цитрусчилар оиласи 1983 йилда 15 тонна лимон етиштириш мажбуриятини олишган. Суратда: Панжи Суюнов оила аъзолари билан териб олинган лимон сифатини кўздан кечирмоқда.

И. Хўжаев фотоси (ЎзТАГ).

КОСМОСДАГИ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

211 КУНЛИК КОСМИК УЧИШ ТУГАШИГА БАҒИШЛАНИБ СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ ЖУРНАЛИСТЛАРИ УЧУН ЎТКАЗИЛГАН МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Космик тадқиқотлар мамлакат халқ хўжалик планларининг узвий қисми бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам совет кишилари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида тугаган ва космонавтика тарихида энг узоқ вақт давом этган «Салют-7» орбитал станциясидаги кишн бошқарадиган экспедицияни ўзларининг умумий меҳнат ғалабаси деб қабул қилдилар. 6 январь куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференцияси шу мислсиз космик парвоз якунларига бағишланди.

Экипаж аъзолари, таниқли совет олимлари ва конструкторлари, космонавтларни тайёрлаш ва учишни бошқариш марказининг раҳбарлари журналистлар билан учрашувга келдилар.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров экипажга қизғин қутлов билан мурожаат этди, ўтган учишни совет фани ва техникасининг катта ғалабаси деб атади.

«Салют-7» орбитал станцияси кўп тармоқли космик лабораториядир, деди олим. Унинг илмий ускуналари экипажлар ғоят хилма-хил соҳаларда тадқиқотлар олиб боришларига имконият беради, «Прогресс» юк кемаларининг мунтазам рейслари эса станцияга янги-янги приборларни етказиб туришга, илмий аппаратларни янгилашга, бинобарин учиш чоғининг ўзидаёқ тадқиқотларни кенгайтириш ва уларнинг йўналишини ўзгартиришга имкон беради. Бу нарса экипажга астрофизика, космик материалшунослик, космик биология ва медицина соҳасида катта кўламда тадқиқотлар олиб бориш, техник экспериментларни кенгайтириш, фан ва халқ хўжалиги манфаатлари йўлида атмосфера ва ер табиий ресурсларини ўрганиш имконини берди.

Фанлар академиясининг президенти учиш программасининг турли жиҳатларини ёритди, экспедиция чоғида мамлакатнинг минерал, хом ашё ресурслари, экинзорлар ва ўрмон массивларининг ўзгарувчанлиги, шунингдек дунё океанининг биологик маҳсулдорлиги тўғрисида муҳим статистик материал йиғиш мумкин бўлди, деди. Масалан, 1982 йилнинг октябрида геологик отрядлар орбитал тадқиқотларнинг натижаларини назарда тутиб, Каспий бўйи, Орол ва Балхаш бўйи районларида фойдали қазилма конларини излади.

Совет — Франция экипажининг «Салют-7» станциясидаги космик учиши космосдаги халқаро илмий кооперацияни ривожлантиришда, СССР билан Франция халқларининг анъанавий дўстона алоқаларини янада мустаҳкамлашда муҳим аҳамиятга эга бўлди, деб давом қилди олим. В. Жонибеков, А. Иванченков ва Жан-Лу Кретьеннинг ишлари Совет ва Франция олимларининг юксак баҳосига сазовор бўлди. Л. Попов, А. Серебров ва дунёда космосга учган иккинчи аёл — С. Савицкаядан иборат экипаж ҳам орбитада катта иш қилди. Бу эса бўлғуси космик саёҳатларда хотин-қизларнинг қатнашувига дадил қарашга имкон беради.

Тарихда энг узоқ вақт давом этган космик учишнинг муваффақияти коинотни бутун инсоният фаровонлиги йўлида тинчлик мақсадларида ўзлаштиришда совет космик техникасининг имкониятлари ошганлигининг ёрқин намойиши бўлиб қолди, деди пировардида академик А. П. Александров.

Космосдаги экспедициямиз тўғрисида энди ўтган замон феъли билан гапириш кераклигига киши унча ишонқирамайди. — Вазнсизлик дунёсига шу қадар кўникиб кетибмиз, деди ўз нутқида экипаж командири А. Березовой. Учиш программаси тўла-тўкис бажарилганлиги кишини нақадар хурсанд қилмасин, ўшанда қийин ва мураккаб ишлар бажарилганлигини эътироф этмаслик мумкин эмас.

Космонавт мўлжалдаги тадқиқот ва экспериментлар қандай бажарилганлигини йиғилиш аҳлига гапириб берди. Экипаж аъзоларининг баҳамжиҳатлиги, программа бажарилишига ҳамманинг қизиққанлиги, кишиларнинг бир-бирларига муносабатларида самимият ва дўстлик учиш программаси белгилаб берган ҳамма вазифалар муваффақиятли ҳал этилишига ёрдам берди. Учишнинг тугаши Ватанимизнинг катта байрами — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасига тўғри келганлиги, учиш шу байрамга бағишланганлиги бизни айниқса хушнуд этади.

Борт инженер В. Лебедев ўз нутқини орбитал комплекс ичида ўтказилган илмий-техник тадқиқотлар ва экспериментларнинг анализига бағишлади. Биринчи эгалари биз бўлган ҳамда саккиз совет ва саккиз халқаро экспедиция қатнашчиларига пухта космик уй бўлиб узоқ вақт хизмат қилган «Салют-7» станцияси ўзидан аввалги станциядан фарқ қилади, деди у. «Салют-7» жуда қулайлиги, илмий аппаратларининг кўплиги билан фарқ қилади. Лекин унинг асосий афзаллиги шуки, у энди космик орбитада илмий-тадқиқот базасидан ташқари ишлаб чиқариш базаси вазифасини ҳам ўтаётир, дейиш мумкин.

Юборган маълумотларимиз асосида учиш жараёнидаёқ олтита геологик партия ишлаганлиги ва улар айтганларимизни тасдиқлаганликлари бизни ғоят мамнун қилди, деб давом этди космонавт. Ана шу маълумотлар асосида истиқболли газли область очилди. Геологларнинг кўпгина районлар бўйича қилган тахминларини, масалан, Байкал-Амур магистрали территорияси, Ўрта Осиё, Украина бўйича қилган тахминларини тасдиқлашга муваффақ бўлдик.

Пировардида олимлар ва космонавтлар журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

(ТАСС).

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ БУҒИНЛАРИ

ҲИССА

Пешку районидаги Жданов номли колхознинг сут соғувчилари Манзура Қурбонова, Ширин Ашурова, Салима Барноева, Шоира Нарзиевалар беш йилликнинг учинчи йили дастлабки кунлариданоқ ҳар бир сигирдан 11—13 килограммдан сут соғиб олмоқдалар. Бу эса кунлик топшириқда белгиланганидан 4—5 килограммдан кўпдир.

Ферма меҳнаткашлари бу йилги қишловга ҳар тарафлама яхши тайёргарлик кўрдилар. Бу ерда ҳамма чорвачилик бинолари ремонтдан чиқарилган.

— Бултур мен ўзимга бириктилган ҳар бир сигирдан 3300 килограммдан сут соғиб олдим, — дейди Манзура Қурбонова. — Менинг мусобақадош дугоналарим ҳам йиллик планни ошириб адо этдилар. 1983 йилда ҳар бош сигирдан тўрт минг килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилдим. Бу эса Озиқ-овқат программасини амалга ошириш ишига қўшган ҳиссам бўлади. [ЎзТАГ].

РУС ТИЛИ—ҚАРДОШЛИК ТИЛИ

ҚАЛБ МЕЪМОРИ

ЛАВҲА

Мавжуда Самадовани республикамизда кўпчилик танийди. Қирқ йилдирки, у масъулиятли, лекин шарафли касбни эъзозлаб келяпти. Мураббийнинг қўлида таълим-тарбия олган кечаги шогирдларнинг аксарияти бугунги кунда халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаб, эл-юрт фаровонлиги йўлида сидқидилдан меҳнат қиляпти.

Одамнинг табиати қизиқ. Баъзан биринчи бор танишган кишинг билан бирпасда кўп йиллик қадрдонлардек бўлиб қоласан. Мавжуда опа билан илк бор учрашганимда худди шундай бўлди. Қизғин суҳбат ўз-ўзидан бошланиб кетди.

...Тошкентнинг Чўлпон маҳалласида (Ўрда яқинида) 1925 йилда туғилган. Ишчи отасидан саккиз ёшида ажралди. Онаси Тўхтахон 27 ёшида олти бола билан бева қолган.

Уруш... 1941 йили саккиз ойлик педагогика курсига кириб ўқиган. Меҳнат фаолиятини 82-мактабда бошлаган. Бироқ кўп ўтмай, мактабларга госпиталлар, эвакуация қилинган кексалар, аёллар ва болалар жойлашган. Оилага ёрдам бўлсин деб у фабрикага ишга кирган. Ишдан кейин дугоналари билан ярадор солдатларга ёру биродарларидан келган хатларни ўқиб берар, концертлар ташкил қилиб, қариндош-уруғларини топишда уларга кўмаклашар эди.

1943 йилнинг март ойида кўплар қатори ўзбекистонлик 12 қиз кўнгилли равишда ҳамшира бўлиб фронтга жўнаган. Қрим учун бўлган жангу жадалларда ўзбек жангчиси Аҳмаджоннинг мислсиз жасорати ва икки кўзидан ажралгани, қўмондонликнинг буйруғига кўра уни ҳамюрти Мавжуда билан Тошкентга, машҳур кўз врачи профессор Филатов ҳузурига йўллашгани, ҳамма-ҳаммаси худди кинолентасидек бирбир кўз ўнгимиздан ўтади.

Тақдир уни урушгача агроном, фронтдан эса ногирон бўлиб қайтган Аҳмаджон Муҳаммаджонов билан қўшди. Улар Риштонда икки йил ишлашди. Мавжуда мактабда рус тилидан дарс бера бошлади. Фрунзе районида уруш туфайли ёпилган мактабларни қайта изга солишда фаоллик кўрсатди.

Қўқон педагогика институтининг сиртқи бўлимини тамомлади.

Партиянинг қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳақидаги Мурожаатига «лаббай» деб жавоб берган бу оила ўша, 1954 йилда Мирзачўлга кўчиб келади. У Гулистон шаҳридаги Куйбишев номли ўрта мактабда чўлқуварлар фарзандларини ўқита бошлайди. Кейин Тошкентда, Чилонзордаги 77-мактабда ишлади. Мана 15 йилдирки, Ойбек номи билан аталувчи 115-мактаб болаларининг рус тили муаллими.

— Мавжуда опа, болаларнинг қайси фазилатларини қадрлайсиз?

— Камтарлик, ҳалоллик, озодалик ва эзгу мақсад сари интилишини, — деган жавобни эшитдик ундан.

Ўқитувчидаги бундай фазилатни ўқувчилар ҳам қадрлашини, ҳатто энг шўх болалар ҳам устоз олдида одоб сақлаб, унинг ҳар бир топшириғини сўзсиз бажаришини кўпчиликдан эшитдик. Шу гаплар тўғрими, деб берган саволга опа кулимсиради: «Балки сиз айтганчалик эмасдир. Бироқ шунисига аминманки, умуман ёмон бола йўқ. Ўқувчи уқувсиз, дангаса бўлиши мумкин. Ўқитувчининг вазифаси уқувсизни эпчилликка, дангасани меҳнатсеварликка ўргатиш. Бунинг учун у ҳар бир ўқувчининг характерини синчиклаб ўрганиб, қалбига йўл топа билиши керак. Болани асосан учта омил: оила, мактаб ва муҳит тарбиялайди. Шунинг учун ўқувчиларимни оиласидаги шароитдан тортиб, кимлар билан қандай мулоқотда бўлишигача, ҳамма-ҳаммасини билишга ҳаракат қиламан. Уни нималарга қизиқиб, нимани ёқтирмаслигини, бунинг сабабини аниқлашга интиламан.

Эсимда, бир ўқувчим рус тилида сўзлашиш ва ўқишда бир оз қийналарди. Уни кузатиб, ўрганиб юрдим. У топишмоқ, масал, пародияларни ёқтирар экан. Шунда мен рус шоир ва ёзувчиларининг масал, пародия, шеър, эпиграммаларидан топиб унга бердим. Ҳадемай унда ўзгариш сезилди. Ўқувчида бу тилга қизиқиш шу даражага бориб етдики, у рус ёзувчиларининг асарларини ўзича таржима қила бошлади. Майман деган аълочи ўқувчилардан ҳам ўзиб кетди. Ҳозир у — шифокор».

— Рус тилига, масъулиятли бу касбга сизда қачон меҳр уйғонган?

— Маълумки, рус тили Ленин тили, дўстлик тили. Уни билиш ҳам фарз, ҳам қарз. Қолаверса, тил билган кам бўлмайди. Она тилини ҳам билиш керак. Иккинчи она тилимиз рус тилини ўрганиш шунга боғлиқ. Рус халқининг маданий меросига қизиқиш ва шу орқали рус тилини ўрганишга бўлган иштиёқ ўқувчилик пайтларимдаёқ пайдо бўлган. Эсимда, ўша пайтларда мактабимизда Мария Гавриловна деган рус тили ўқитувчимиз бўларди. У маданиятли, илми зўр муаллима эди. Бадиий текстлар, диалог ва шеърларни ўқиганда бизларни ўзига ром қиларди...

— Ўзбек мактабларида рус тилини ўқитишнинг аҳволи ва шу соҳадаги ҳамкасбларингиз ҳақида нима дейсиз, — сўраймиз ундан.

— Республикамизда бу масалага бағишлаб ўтказилган симпозиумлар, катта-катта анжуманлар яхши самаралар бераётгани ҳеч кимга сир эмас. Олий ва ўрта таълимнинг барча жабҳаларида бу соҳада кенг кўламда ишлар олиб борилаётгани кишини қувонтиради. Иккинчи она тилимиз рус тилини фарзандларимизга ўргатаётган ҳамкасбларим билан фахрланаман. Уларнинг кўпчилиги билан ижодий алоқа қилиб тураман. Бир сўз билан айтганда, билмаганимни ўрганиб, билганларимни улар билан ўртоқлашаман. Лекин бир фикр мени қийнайди. Ҳар йили юзлаб, минглаб йигит-қизларимиз олий ва ўрта педагогика ўқув юртларини тугатиб, катта ҳаёт қучоғига йўлланма оляптилар. Бу қувонарли ҳол, албатта. Лекин, ана шу ўқув юртларига тасодифан кириб қолаётганлар каммми? Ўрта мактабда яхши ўқимаган айрим ёшлар ижтимоий факультетларга, айниқса педагогика ўқув юртларига ўзларини урадилар. Ўз ишига масъулиятсиз, касбига қизиқмаган педагогдан нимани ҳам кутиш мумкин?! Бизнингча, бундай аҳволга чек қўйиш пайти келди. Бу муаммони ижобий ҳал этиш мактаб маъмуриятига ҳам боғлиқ. Педагог бўлиш истагини билдирган ўқувчини ҳар томонлама ўрганиб, шу касбга лойиқ бўлсагина, унинг масъулиятини бўйинга олган ҳолда ўқув юртига тақдимнома ёзиб берилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Педагогик тажрибаларингиз тўғрисида гапириб берсангиз, деган саволимизга опа шундай жавоб берди:

— Болаларсиз яшай олмасам керак. Уларнинг ҳар бири ўз фарзандларимдек. Рус тилида равон гаплашишни, ёзишни, ифодали ўқишни, одобли бўлишни қаттиқ талаб қиламан. Бусиз илож йўқ. Мактабимизда ҳафтанинг бир кунини рус тили куни деб белгилаганмиз. Ўша куни ҳамма рус тилида гаплашади. Бадиий китоблар, кундалик газеталардан хабарлар, ҳикоялар ўқиб гапиришга ундайман болаларни. Ҳар бир синфни иккита, яъни «қониқарли» ва «қониқарсиз» группаларга бўлганман. «Қониқарсиз» группадаги ўқувчилар билан алоҳида шуғулланаман. Кўп ҳолларда уларни дарсдан кейин ҳам олиб қоламан. Энг асосийси, бир синфни тўртинчидан ўнинчигача ўзим ўқитаман. Бу болалар характери ва психологиясини чуқур ўрганишда жуда асқотади. Агар синфда қирқта бола бўлса, шунча хил характер деган гап.

— Шогирдларингиз ҳақида ҳам икки оғиз гапирсангиз, — деймиз муаллима опага.

— Балиқ сув билан тирик бўлганидек, устоз ҳам шогирдлари билан тирик. Шогирдларимни санамайман. Бунинг имкони ҳам йўқ. Улар эришган ва эришаётган ютуқлардан эса қувонаман.

Шу тобда яқиндагина мураббийдан дарс тинглаб, бугун устози билан бир коллективда ишлаётган Жамила Юсупованинг эрталаб, опани қидириб мактабга борганимда айтганлари ёдимга тушди.

— Мен Мавжуда опанинг ҳам шогирди, ҳам қизиман. Чунки устоз бизга фақатгина рус тилини ўргатиб қолмади: ҳаёт сабоғини ҳам берди, — деди у ҳаяжон билан. — Турмушнинг паст-баландини, одоб-ахлоқни, муомала ва маданиятни ҳам устозимдан ўргандим. Мактабни тамомлаб ҳеч иккиланмай, Мавжуда опам сингари рус тили ўқитувчиси бўлишга аҳд қилдим. Орзуим ушалиб, устозим билан бир мактабда, бир мақсад йўлида ишлаб, илгаригидек ҳозир ҳам билмаганимни сўраб, кўп нарсаларни ўрганаётганимдан чексиз қувонаман.

СССР Олий Советининг депутати, фидойи ўқитувчи Мавжуда Самадованинг Марказ-13 да жойлашган шинам квартирасида аллаmaҳалгача чироқ ўчмайди. Балки опа ўқувчиларнинг дафтарларини кўздан кечираётгандир ёки эртанги дарсга тайёрланаётгандир. Болалар фан асосларини янада пухтароқ ўзлаштириши учун янги усуллар устида ўй сураётган бўлса эҳтимол.

Ҳа, ўқитувчиликни оғир, аммо шарафли касб деганларича бор. Уззу кун унинг тинчи, ҳаловати йўқ. Мураббий вақтинигина эмас, бутун маҳорати-ю қалб ҳароратини, иродаси-ю тажрибасини ишга солсагина истиқбол эгалари билим оламининг чексиз сўқмоқлари оша янада илгарилаб борадилар, ҳаётнинг ҳар қандай синовларидан ёруғ юз билан ўтадилар. Устоз меҳнати учун бундан ортиқ мукофот бўлмаса керак.

М. АВЕЗОВ.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ЕВРОПАГА — ТИНЧЛИК, ПЛАНЕТАГА ТИНЧЛИК!

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Прагадаги кенгаши якунлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг Чехословакиядаги «Руде право» газетаси саволига жавоби жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида турибди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг матбуоти кенгаш ҳужжатларини, Ю. В. Андроповнинг жавобини тўлиқ эълон қилди, уларни бошқа давлатларнинг оммавий ахборот воситалари батафсил ёритмоқда. Чет эл газеталари, радиоси ва телевидениеси, обрўли сиёсий арбоблари шуни қайд этмоқдаларки, дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган Прага анжумани Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг Европа ва жаҳон сиёсатига доир муҳокама этилган туб проблемалар юзасидан фикрларнинг бирлигини намойиш қилди, халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, мураккаб халқаро проблемаларни ҳал этиш учун янги омил бахш этди.

Шу кунларда Прагада энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан дастлабки шартларсиз, ижобий натижаларга эришиш учун астойдил интилиб, музокаралар олиб боришга тайёр бўлган мамлакатларнинг байроқлари ҳилпираб турди, деб ёзади «Руде право» газетаси. Социализм мамлакатлари тинчлик учун, қуролсизланиш учун, уруш хавфини бартараф этиш учун курашаётганликларини яна бир бор таъкидладилар. Бу принципиал изчил тинчликсевар сиёсатни планетада тинчлик учун курашаётган миллион-миллион кишилар кенг кўламда маъқуллаб кутиб олмоқдалар.

Прагадаги кенгашда ташқи сиёсий ҳаракатларни мувофиқлаштиришга ва ҳамжиҳатликни чуқурлаштиришга, жипсликка интилиш муддаоси устун бўлди, деб уқтиради «Нойес Дойчланд» (ГДР) газетаси.

Шартнома тузиш тўғрисидаги конкрет ва амалий таклиф қуролланиш пойгасини жиловлаш, кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш ҳозирги мураккаб ва мушкул халқаро вазиятда ҳамкорлик ҳамда яхши қўшничилик сари олиб борадиган реал йўл, деб ёзади Болгариянинг «Работническо дело» газетаси.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Американинг муҳолифлик сиёсатига бир хилдаги умумий жавобни қайтардилар, деб уқтиради Польшанинг «Трибуна люду» газетаси. Бу — Европа ва бутун планета учун тинчлик жавоби, социалистик давлатларнинг ўз халқлари ва мамлакатлари хавфсизлиги учун тинч халқаро олижаноб ғояларини рўёбга чиқариш учун ўз кучи, бирлиги ва синфий масъулиятини ҳис этишидан келиб чиқувчи ғоят муносиб жавобдир.

Вашингтонда бўлиб ўтган матбуот конференциясида АҚШ президенти Р. Рейгандан Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгашида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика шартномасига аъзо бўлган давлатлар ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинч муносабатларни сақлаб қолиш тўғрисида шартнома тузиш ҳақида олға сурилган таклифга муносабатингиз қандай деб сўрадилар. Р. Рейган шундай жавоб қайтарди: «айни ўзаро ҳарбий кучни ишлатмаслик тўғрисидаги» шартнома таклиф этилаётган экан, бу нарса албатта кўриб чиқилади деб ўйлайман. Бу таклиф, — деб илова қилди президент, — эндигина олға сурилди, шу боисдан бу менимча НАТОдаги барча иттифоқчиларимиз билан маслаҳатлашувларни талаб этадиган ишдир».

Р. Рейгандан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг олий даражадаги Совет — Америка учрашувининг фойдали эканлиги, бундай учрашувнинг муваффақиятли бўлиши учун СССРнинг фикрича, яхши тайёргарлик кўриш зарурлиги тўғрисида айтган гапларига сиз қандай қарайсиз, деб сўрадилар.

«Олий даражадаги учрашувга келганда, — деди Рейган, — мен принцип жиҳатдан бунга тарафдорман. Лекин мен олий даражадаги учрашув — бирмунча тайёргарликни талаб қиладиган иш деб ўйлайман. Мен: келинг учрашайлик, стол атрофига ўтириб, хўш, биз нимани муҳокама қиламиз? деб шунчаки айтишнинг ўзи кифоя қилади, деб ўйлаётганим йўқ. Менимча ҳамма нарсани тайёрлаш керак. Бирон нарсага эриша олишингизни билиш ва бунга бизнинг ишончимиз керак. Бунга бизнинг ишончимиз комил бўлганида эса, мен унинг қурол-яроғлар хусусидаги музокараларни давом эттириш тўғрисидаги таклифини табриклагачим каби олий даражадаги учрашувни ҳам табриклайман».

Лондонда чиқадиган «Морнинг стар» газетаси Прага кенгаши якунларини кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш ва ядро уруши хавфининг олдини олиш йўлидаги ниҳоятда муҳим якунлар деб баҳолайди. Социалистик мамлакатлар жуда оқилона, чинакам амалий таклифларни олға сурдилар. «Ғарб ядро қуролининг запаслари тобора хатарли даражада тўпланаётган бир шароитда бу таклифларни дарҳол рад этмай, уларга жиддий ёндашиши керак, — деб ёзади Англиянинг бошқа бир «Дейли миррор» газетаси. — Ядровий қуролланиш пойгаси — ниҳоятда қимматга тушадиган ва ғоят хатарли жараён бўлиб, бу жараённи тўхтатишдан ҳам ғарбдаги, ҳам шарқдаги барча давлатлар наф кўрган бўлур эди».

Японияда чиқадиган «Токио симбун» газетаси қуйидагиларни таъкидлайди: Прагада қабул қилинган Декларация КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов яқинда олға сурган тинчлик ташаббусларини таъкидлайди ва ривожлантиради, социалистик давлатлар ядро ҳалокати хавфини бартараф этишга азму қарор берганлигини бутун дунёга яна бир бор намойиш этади.

(ТАСС).

БИЗНИНГ ШАРҲ

МУҲИМ ҲУЖЖАТ

Инсоният Янги йилнинг дастлабки кунлари тинчлик томон қўйилган муътабар қадамлар билан бошланганлигидан мамнун.

КПСС ва Совет ҳукуматининг Янги йил табриги жаҳон халқлари тинчлиги ва хавфсизлиги тўғрисида қилинган катта ғамхўрлик сифатида бутун планетамизда қизғин кутиб олинди. Куни кеча Прагада бўлиб ўтган Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгаши қатнашчилари эса навбатдаги тинчлик ҳужжатига имзо чекдилар.

Кенгаш иштирокчилари ядро уруши хавфининг олдини олиш учун кураш, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантиришнинг энг муҳим проблемаларини муҳокама қилдилар. Европа халқига ҳам, планетамизнинг бутун аҳлига ҳам тинчлик керак. Инсоннинг яшаш ҳуқуқи тинчлик орқали рўёбга чиқарилади. Бу нарса Прагадаги кенгашда яна бир бор кўрсатиб ўтилди.

Варшава Шартномаси Сиёсий маслаҳат комитети кенгашининг эълон қилинган ахборотида таъкидлаб ўтилганидек, кенгаш иштирокчиларининг диққат-эътибори Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика шартномасининг аъзолари бўлган давлатлар ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаш тўғрисида шартнома тузишга оид янги катта тинчлик таклифига алоҳида жалб этилади, бу шартнома барча давлатлар учун очиқ бўлади.

Ана шу боисдан ҳам дунёдаги барча тинчликсевар кучлар ва софдил кишилар Прага кенгаши ишини катта қизиқиш билан кузатмоқдалар ва у қабул қилган Декларацияни янги, 1983 йилнинг муҳим тинчлик ҳужжати деб баҳоламоқдалар.

Т. СОЛИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

ЁРҚИН НАМУНА

ДЕҲЛИ, 6 январь. (ТАСС). «Мен Советлар мамлакати тўғрисида кўп ўқигандим, лекин бу мамлакатни кўрганимдан кейингина жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлати эришган ютуқларнинг бутун улуғворлигини тасаввур эта олдим», — деди Деҳлидан келган студент Гурдаршан Сингх ТАСС мухбири билан суҳбатда. У «Сиз СССРни биласизми?» конкурсида биринчи ўринни эгаллаб, Ўзбекистонга сафар қилиш учун йўлланма олди.

Мен Самарқанддаги ўрта аср ёдгорликларини томоша қилдим. Булар ғоят ажойиб ва такрорланмасдир, деди у. Бироқ ўзбек халқи СССРдаги бошқа халқлар билан биргаликда ҳозирги вақтда бунёд этаётган янгиликлар янада улуғвордир. Ўзбекистон атиги бир неча ўн йилликлар ичида қолоқ ўлкадан ҳозирги замон саноати ва қишлоқ хўжалиги юксак ривожланган иттифоқдош республикага айланди. Вайроналик келтирган зилзиладан кейин қад кўтарган, ҳозирги вақтда Осиёдаги замонавий ва энг чиройли шаҳарлардан бири бўлган Тошкент СССР халқларини боғлаб турган қардошларча дўстлик рамзи бўлиб қолди. Ўзбекистон — СССР халқлари Улуғ Октябрдан кейин эришган барча зафарларнинг ёрқин намунасидир.

А. ВИНОГРАДОВ.

ТАРМОҚ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИЛМОҚДА

ХАНОЙ. 1982 йилда Вьетнамнинг майда ва кустар ҳунармандчилик саноати жадал суръатлар билан ривожлантирилди. Тармоқда маҳсулот ишлаб чиқариш 34 процент кўпайди. Ёғочга ва суякка ўйиб ишланган нақшлар, мўйқалам усталарининг асарлари, қўлда тўқилган чиройли гиламлар ва похолдан тайёрланган хилма-хил буюмлар мамлакатдагина эмас, шу билан бирга ундан ташқарида ҳам ғоят манзур бўлмоқда. Маҳаллий ва кустар саноатга капитал маблағ сарфлаш ҳажми йил сайин кўпаймоқда. Янги-янги корхоналар қурилмоқда.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БУХАРЕСТ. Руминия Ботошани муниципиясидаги йирик панелли уйсозлик заводи буюртмачиларга дастлабки маҳсулотини юборди. Янги корхона уездда ва унга ёндаш районларда уй-жой қурилишини анча кенгайтиришга имкон беради. Корхона йилига икки мингта квартира ва 30 минг куб метрдан зиёд бетон тайёрлаб чиқаради.

● САНО. Яман Араб Республикасининг президенти А. А. Солих бу ерга келган Фаластин Озодлик Ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафатни қабул қилди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида икки томонлама муносабат масалалари, Яқин Шарқдаги вазият ҳамда ҳар икки томонни қизиқтирувчи бошқа проблемалар муҳокама қилинди.

● ДЕҲЛИ. Бултур Ҳиндистоннинг Бокародаги давлат металлургия комбинати рекорд ишлаб чиқариш даражасига етди. ЮНИ агентлигининг хабар беришича, СССРнинг ёрдами билан қурилган бу завод барча турдаги маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириб, бундан аввалги йиллик кўрсаткичларидан ўзиб кетди.

● АДДИС-АБЕБА. Эфиопиянинг Сидамо, Харарге ва Илубатор вилоятларида 160 нафар қуйи бўғин медицина ходими махсус бир ярим йиллик курсларни битирганлиги тўғрисида гувоҳнома олди. Эфиопияда революция йилларида касалхоналар, клиникалар ва саломатлик марказлари сони икки баравардан зиёд кўпайди. Бу эса кичик медицина ходимларига бўлган эҳтиёжни оширди.

(ТАСС).

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

ЖАНГЛАРДА ТОБЛАНДИК

Ватанимиз озодлиги йўлида фашист босқинчиларига қарши жангларда солдатлар дўстлиги уруш қийинчиликларини енгишда катта омил бўлди. Орадан қанча вақт ўтмасин, шу дўстлик унутилмайди. Балки мустаҳкамланиб, янада қадрли бўлиб бораверади.

1942 йилда 905-алоҳида алоқа батальонида хизмат қилардим. Қисмимизда ўндан ортиқ миллат вакиллари бор эди. Ўқ ёмғири остида алоқани тиклашга тўғри келарди. Снарядлар кетма-кет портлаганда ҳам позициямиздан чекинмасдик, бир-биримизга ёрдамга ошиқардик.

Бир куни батальон билан полк ўртасидаги алоқа узилди. Бўлинмамиз командири дарҳол алоқани тиклашни буюрди. Топшириқни бажаришга жўнадим. Блиндаждан чиқиб, 50 метр юришим билан шу ерда иккита бомба портлаб, сим узилганлигини аниқладим. Энди симни улаган эдимки, яна снаряд келиб тушди. Олма дарахтини таги билан қўпориб, устимга улоқтирди. Тупроқ ва дарахт шохлари орасидан эмаклаб чиқиб, запас кабелни бир қўллаб ёйдим. Чунки иккинчи қўлимга снаряд парчаси тегиб, ярадор бўлган эдим. Симнинг узилган жойини топиб улладим. Шу пайт батальон командири майор Раков келиб қолди.

— Ўғлим, тирикмисан?— деди у меҳрибонлик билан. — Сизларнинг жасоратингизни халқимиз унутмайди.

Ўшанда батальон командири мени мукофотга тақдим этган экан. Орадан кўп вақт ўтмай, Қизил Юлдуз ордени билан тақдирландим.

Уруш суронлари орқада қолди. Биз фронтчилар солдат дўстлигини ҳамон қадрлаб келмоқдамиз. Тошкент областидан Шукур Усмонов, Фарғонадан Мансур Ҳайдаров, Андижондан Эргаш Қодиров, Сотиболди Кенжаев, Қирғизистон ССРнинг Ўш областидан Ўринбой Саримсоқов, Тожикистон ССРдан Ниёз Муҳиддинов ва бошқалар доимо учрашиб турамиз. Жангларда ҳалок бўлган дўстларимизни, командаларимизни эслаймиз. Ёшлар билан учрашувларда жанговар хотираларимиз тўғрисида сўзлаймиз. Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги жасоратини ёшлар яхши билишлари ва унутмасликлари керак. Бунинг учун ёшлар ўртасида суҳбатлар ўтказиш, жанговар дўстлари ҳақида ҳикоя қилиб бериш ветеранларнинг шарафли бурчидир.

Қ. ҲОШИМОВ.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ. Ғаллаорол қишлоқ хўжалиги техникумида 500 дан ортиқ йигит-қиз механизатор, агротехник, ҳисоблаш ходими бўлиш учун астойдил ҳаракат қилишяпти. Суратда: техникумнинг механика бўлими талабалари йўл ҳаракати қоидаларини ўрганишмоқда. Машғулотни Турсунбой Холматов ўтказяпти.

В. Занько фотоси. (ЎзТАГ).

АДИБГА АТАБ

Алишер Навоий номидаги республика Давлат кутубхонасида Алексей Толстой туғилган куннинг юз йиллиги муносабати билан улуғ адиб ижодига бағишланган кўргазма очилди. Кўргазма «Инсон руҳий олами тадқиқотчиси» деб номланган, унда адиб асарларининг икки юзга яқин нашри намойиш этилмоқда. Кўргазмадан А. Н. Толстой асарларининг нодир нашрлари ҳам ўрин олганлиги диққатга сазовордир. Шунингдек, адибнинг чет элларда чоп этилган қатор асарларидан намуналар, ўн беш томлик тўла асарлар тўплами бор.

Кўргазмада «Улуғ Пётр», «Сарсонлик-саргардонлик», «Иван Грозний», «Рус характери» каби асарлар таҳлилига бағишланган тадқиқотларга, монографияларга кенг жой ажратилган.

Кўргазма адиб ижоди, асарларининг турли нашри, ва тадқиқот қилиниши кўлами ҳақидаги тасаввуримизни янада бойитади.

И. ОЧИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 9.55 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.30 — Спортлото. 10.40 — Концерт. 11.25 — Ҳужжатли фильм. 11.35 — Жаҳон халқларининг ижоди. 12.25 — Поэзия. 13.05 — Кремлнинг Съездлар саройида Янги йил арча байрами. 14.05 — Мен сени севаман, ҳаёт. Фильм-концерт. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 Ҳайвонот оламида. 16.15 — Халқаро обзор. 16.45 — Мени кутинг, ороллар. Бадиий фильм. 17.55 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Фигурали учиш. СССР чемпионати. 20.00 — Опера билан учрашув. 21.30 — Время. 22.05 — Пиковая дама. Спектакль. 00.10 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — Тонгги почта. 10.20 — Оддий мўъжиза. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 12.40 — Чанғи бўйича жаҳон кубоги. 13.10 — Львов телевидение студиясининг программаси. 14.40 — Кинопанорама. 16.10 — Даврани кенг олинг. 17.55 — Ҳужжатли фильм. 18.10 — Халқаро обзор. 18.25 — Футбол бўйича халқаро ўсмирлар турнири. Франция — ГФР. 19.05 — Музикали киоск. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — Болалар ҳажвий журнали «Ералаш» саҳифаларида. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Чанғи бўйича жаҳон кубоги. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол бўйича халқаро ўсмирлар турнири. ЧССР — СССР-1. 22.45 — Оддий буюмлар ҳақида ҳикоя. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Сўз кетидан сўз келар. 10.30 — Бор эканда, йўқ экан... Бадиий фильм. 12.00 — Шахмат мактаби. 12.30 — Замондас. 18.10 — Мультфильм. 18.20 — Қўшиғим, жон қўшиғим. 19.00 — Болалар учун фильм. 19.30— Ахборот. 19.45 — Мультипанорама. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Деҳқонларимиз жасорати. 21.30 — Время. 22.05 — Деҳқонларимиз жасорати (давоми).

18.00 — **Тожикистон телевидениесининг программаси.**

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Бир жуфт қўшиқ. 9.30 — Қўшиқ орзуим менинг. 10.15— Гулшан радиожурнали. 11.30— Концерт. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ишлаб чиқариш илғорлари, Сизлар учун. 14.00— Табаррук замин. 16.10 — Музикали радио почта. 17.00 — Ёшлар учун музикали соат. 18.15 — Дутор тароналари. 18.30 — Мақомлардан парчалар. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Концерт. 22.30 — Шанба оқшомида. 24.00 — Хайрли тун.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
СИРТҚИ ТАЪЛИМНИНГ 1 ВА ЮҚОРИ КУРСЛАРИГА ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

агрономия ва тупроқшунослик, агрономия, мева-сабзавотчилик ва узумчилик, ўсимликлар ҳимояси, ипакчилик, зоотехника, ўрмон хўжалиги, қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ташкил этиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолияти таҳлили.

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг

ФАРҒОНА ФИЛИАЛИГА:

агрохимия, зоотехника, қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ташкил этиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолияти таҳлили.

Институт ва филиал: **агрохимик-тупроқшунослар, олим агрономлар, мева-сабзавотчи ва узумчилар, ўсимликлар ҳимояси бўйича агрономлар, ипакчилар, кенг профилдаги зооинженерлар, ўрмон хўжалиги инженерлари, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши экономист-ташкилотчилари, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби бўйича экономистларни тайёрлайди.**

Сиртқи таълимга тугалланган ўрта маълумоти бор, қишлоқ хўжалиги соҳаларида, қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ бўлган корхоналар ва ташкилотларда ишлаётган кишилар ёши чекланмаган ҳолда қабул қилинадилар.

Уқишга кирувчилар аризани институт ректори номига ёзадилар.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади: ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), иш жойидан характеристика-тавсиянома, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ишлаётганлар учун), медицина справкаси (286-форма), 3x4 см. ҳажмли 4 та фотосурат (бош кийимсиз). паспорт, ва ҳарбий билет (қайд этилганлик гувоҳномаси) шахсан кўрсатилади.

Институтга кирувчилар ихтисослар бўйича қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонларини топширадилар: агрохимия ва тупроқшунослик, агрономия, мева-сабзавотчилик ва узумчилик, ўсимликлар ҳимояси, пиллачилик, зоотехниклик ихтисослари учун: химия (оғзаки), физика (оғзаки), биология (оғзаки). рус тили ёки ўзбек тили ва адабиёти (ёзма);

қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ташкил қилиш, қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолияти таҳлили ихтисослари бўйича: математика (оғзаки), география (оғзаки), биология (оғзаки), рус тили ёки ўзбек тили ва адабиёти (ёзма), ўрмон хўжалиги ихтисоси бўйича — математика (оғзаки), химия (оғзаки), физика (оғзаки), рус тили ёки ўзбек тили ва адабиёти (ёзма).

ҲУЖЖАТЛАР 15 ЯНВАРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 16 ЯНВАРДАН 15 ФЕВРАЛГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Ўқиш муддати — 5 йилу 7 ой (бухгалтерия ҳисоби ихтисослигида 4 йилу 7 ой).

Кириш имтиҳонларида ижобий баҳолар олинганда қуйидаги кишилар конкурссиз қабул қилинадилар: узоқ муддатли хизмат ҳарбий хизматчилари ҳақиқий хизматдан бўшаб келган ва институтнинг зоотехниклик, ўрмон хўжалиги, қишлоқ хўжалиги экономикаси ва уни ташкил қилиш ихтисослигига юборилганлар: ихтиро муаллифлари ва республикада хизмат кўрсатган рационализаторлар: техника билим юртларини битириб аъло баҳолар билан диплам олганлар ва турдош ихтисос бўйича ўқув юртига кираётганлар: қишлоқ хўжалиги ўрта махсус ўқув юртларини битирганлар ва иш профили бўйича ўқиш учун колхозлар ва совхозлар ҳамда бошқа давлат қишлоқ хўжалиги корхоналарининг йўлланмаларини олганлар.

Сиртқи бўлимга кирувчиларга кириш имтиҳонларини топшириш учун иш жойидан ўз ҳисобидан 15 календарь кун ҳажмида (институтга бориш ва қайтиб келиш учун кетган вақти ҳисобланмаган ҳолда) **қўшимча отпуска берилади.**

Институтга кириш тўғрисидаги ариза қуйидаги адресга юборилади: 700183, Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими, 712000, Фарғона шаҳри, Озарбайжон кўчаси, 2«а»-уй, Тошкент Қишлоқ хўжалик институти филиали.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/I да **Уйқудаги гўзал** (12.00), **Масхарабозлар** (19.00), 9/I да **Аловиддининг сеҳрли шамчироғи** (12.00), **Оламнинг яратилиши** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/I да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Қиёмат қарз** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/I да **Қиёфалар ёки занжир.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **катта Янги йил томошалари** (10, 13, 16 ва 19.30 да).

Ўзбекистон Театр жамияти СССР халқ артисти, Ўзбекистон Театр жамияти правлениесининг аъзоси Ш. Бурҳоновга ўғли

Шавкат БУРҲОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

АХБОРОТ

МОСКВАДАН ХАТ

БИЗ 60 ЁШДАМИЗ

Марказий ҳужжатли фильмлар студияси К. Бакши сценарийси асосида «Биз 60 ёшдамиз» фильмини яратди. Режиссёр В. Мусатова ва кинооператор А. Лебедевлар Новгородда ташкил этилган «Тошкент» совхози, кўп болали Саматовлар оиласининг ҳаётини тасвир этганлар. Сценарий автори, режиссёр ва операторлар СССРнинг 60 йиллиги шарафига совға қилган бу фильм премьераси пойтахтимиз Москванинг энг йирик «Россия» кинотеатрида намойиш қилинди.

ЮБИЛЕЙ ЭНЦИКЛОПЕДИЯСИ

«Советская энциклопедия» нашриёти СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига «СССР» деб номланган энциклопедик справка чоп этди. 600 бетдан иборат йирик форматли китобда атоқли совет олимлари, давлат ва жамоат арбобларининг асарларидан фойдаланилган. Юбилей справкасида совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлигидаги эришган жаҳоншумул ғалабаси, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг тинчлик сиёсати ифодаланган.

Энциклопедия справкасининг алоҳида боби Ўзбекистон ССРга аталган. Республиканинг табиий бойликлари, маданияти, саноати, қурилиши, ўзбек халқининг меҳнати факт ва рақамлар билан ҳикоя қилинган.

С. КОСТИРКО.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

БИР СТАКАН СУВДАН НУР

Бир чақмоқ қанд аралаштирилган бир стакан сув чироққа айланиб кетса бўладими. Латвия давлат университетининг физик химия кафедрасида ТАСС мухбирига шу нарса намойиш этилди.

Лаборатория деразаларига парда тутилиши биланоқ стакан кўкимтир яшил нур тарата бошлади. Тажриба ўтказган илмий ходим қандга рентген нури берилганди, деб сирни очди. Маълум бўлишича, хоҳ туз, хоҳ оксид, шиша, сопол ёки органик бирикма бўлсин ҳар қандай қаттиқ кристалл моддани тегишли эритувчи моддада нур сочишга мажбур қилиш мумкин экан. Лекин бунда битта шарт бўлиши лозим: олдиндан ионлаштирувчи нур таъсир этиши зарур.

— Олдимизда люминесценция ҳодисасининг бир тури турибди. У кейинги йилларда гина батафсил ўрганиб чиқила бошлади, — дейди кафедра раҳбари доцент Ю. Тиликс. — Рентген нури, гамма нур ва бета нур, нейтронлар ва ҳатто ультра бинафша нур кристалл модданинг табиий атом структурасини бузиб, унда энергия йиғади, эритувчи модда эса шу энергияни бўшатади. Ҳодиса амалда кенг кўламда қўлланмоғи учун кафедра ходимлари бир қурилмани ишлаб чиқдилар. Бу қурилма чамуналарни доимий тезликда эритишга, бир маромда нурланиш ҳосил қилишга ва нур интенсивлигини тезда ўзгартиришга имкон беради. Вужудга келувчи люминесценция суюқликдаги чет аралашмаларга ғоятда сезгирлигидан унинг ҳатто энг оз миқдорини ҳам аниқлаш мумкин бўлмоқда. Биз буни биринчи навбатда атроф-муҳит булғанишини контроль қилишда фойдаланишни таклиф этдик.

„АҚЛЛИ“ АВТОМАТ

ёки Тошкент шаҳридаги 4-дон маҳсулотлари комбинатида рўй бераётган антиқа воқеалар ҳақида

Улфатлар жамул-жам бўлишди. Гап фақат зиёфат менюсини тасдиқлашда қолди.

— Таклифим бор, — деди Тошкентдаги 4-дон маҳсулотлари комбинатининг директори Александр Иванов жўраларининг фикрини билмоқчи бўлиб. — Ҳадеб девзира гуручдан палов еявериш меъдага тегиб кетди. Агар қаршилик бўлмаса, бугун ўзимизнинг жайдари гуручдан ош дамласак?

Қаршилик бўлмади. Таклиф бир овоздан қабул қилинди. Шундан кейин директор синашта бўлиб қолган ошпазига комбинатда тайёрланган гуручнинг сархилидан танлаб, палов дамлашни буюрди. У анчадан бери ўзининг жўраларига комбинатнинг маҳсулотидан бўладиган овқатни едириб, мақтаниб қўйишни орзу қиларди. Бугун шу орзуси рўёбга чиқаётганидан хурсанд бўлиб, ўртоқларига ўзи хизмат қила бошлади. Ахир, улфатлари кичкина одам эмас. Бири Тошкент шаҳар савдо бош бошқармасини тебратаётган бўлса, бошқаси Тайёрлаш министрлигида ишлайди. Яна бири... Хуллас, ҳаммаси ҳам казо-казолардан. Бутун санъатини намойиш қилиб, уларни қойил қолдирса борми, Ивановнинг ошиғи янада олчи деяверинг.

Комбинат ошпазлари дамлаган ошни емабсиз, дунёга келмабсиз. Палов эмас, илик қилиб юборишади. Бу гал ҳам шундай бўлди. Қип-қизил ошни чинни лаганларга сузиб, ўртага келтириб қўйишганда улфатларнинг оғзи сув очиб «қулт» этиб ютиниб қўйишди. Сўнг «қани, марҳамат, олинг-олинг» билан бараварига қўл узатишди.

Шу пайт... (Иванов шу тобда содир бўлган воқеани эсласа, ҳалигача бўғилиб, жиғибийрон бўлиб кетади). Шу пайт кимнингдир тишлари орасида нимадир ғижирлаб, «қирс» этган овоз чиқди. Ошхўрлардан бири «ҳимм» деб жағини ушлаб қолди. Қайси кўзлари билан кўришсинки, унинг бармоқлари орасида ошнинг ёғида обдон қовурилиб қорайиб кетган нўхотдек тош турарди. Ҳамма ялт этиб Ивановга қаради. У бўлса гўё бунга ўзи айбдордек лавлагиси чиқиб, терлаб кетди.

Ошхўрларнинг иштаҳаси бўғилди. Улар энди ошни эҳтиёт бўлиб чайнай бошлашди. Аммо гуруч орасидан гоҳ тош, гоҳ буғдой, гоҳ арпа доналари чиқаверганидан кейин улфатлар бирин-кетин қўл арта бошлашди.

— Паловни тошдан дамлашганми деймен, — деб тўнғиллаб қўйди Тошкент шаҳар савдо бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ғ. Мансуров яна битта тош бўлагини олиб ташларкан.— Сизлардан ҳам тош чиқяптими?

— Йўғ-е, унда-мунда гуруч ҳам чиқиб турибди, — деди республика тайёрлаш министрининг ўринбосари А. И. Локтионов.

Даврада шарақлаб қаҳқаҳа кўтарилди. Улфатларнинг қалтис ҳазили қош қўяман деб кўз чиқариб. болтдан бери эзилиб ўтирган Александр Ивановни батамом довдиратиб қўйди.

— Сиз... сиз туфайли шундай бўляпти, — деди у бирдан портлагудек бўлиб Тошкент дон қабул қилиш корхонасининг директори Жаҳонгир Тошпўлатовга. — Корхонангиз ҳар хил балолар аралашган шолини комбинатимизга юборяпти. Шармандаси чиқсин деб атайлаб шундай қиляпсиз, билдингизми?

— Нималар деяпти бу ўзи?! — Тошпўлатов улфатининг гапига тушунмагандек атрофдагиларга бирма-бир қараб чиқди. — Ишни қилган карнайчи-ю, балога қолган сурнайчи экан. Қилғиликни қилиб қўйиб, энди ҳамма айбни бошқаларга тўнкамоқчими?

— Мени ёлғончига чиқармоқчимисиз ҳали? Ҳамма гапимни исботлайдиган фактларим бор. Ҳа, зарур бўлса исботлаб бераман, — Иванов кафтига тап-тап уриб чўккалаб ўтириб олди. — Қани айтингчи, комбинатга жўнатган 128 тонна шолига қанча арпа аралаштирган эдингиз? Беш процент. Беш проценти 6400 килограмм бўлади. Сизни деб шунча шолидан аранг 55 тонна гуруч тайёрладик. У ҳам бўлса, стандартга тўғри келмайдиган гуруч, билдингизми?

— Ёлғон, ҳамма гапинг ёлғон, — Тошпўлатовнинг кўзлари олайиб кетди. —Ҳали яна шолига тош, шиша соляпти ҳам дерсиз?

Даврадагилар «бўлди қилинглар, уят бўлади-я», деб уларни аранг босиб қўйишди. Шундан кейин ўртага оғир сукунат чўкди. Заҳарга айланган ош, пиёлалардаги аччиқ чой совиб қолди. Улфатлар бир-бирларининг кўзига қарашга ботинолмай ўз хаёлларига ғарқ бўлиб ўтириб қолишди...

Ҳурматли газетхон, гап шу ерга етганида узримизни айтиб, бор ҳақиқатни баён қилишни лозим кўрамиз. Юқорида номлари зикр қилинган улфатлар ҳақиқатан ҳам ошхўрлик қилишганми ёки қилмаганларми, буниси бизга қоронғу. Биз фақат ушбу фельетонда ҳақиқий воқеага сабабчи кишиларни ўзлари тайёрлаган маҳсулотни ўзлари истеъмол қилсалар қандай аҳволга тушиб қолишларини кўз олдимизга келтирдик, холос.

Фельетон

Аммо, гапнинг сирасини айтадиган бўлсак, магазин ва бошқа савдо тармоқларида сотилаётган, умумий овқатланиш корхоналарида турли хил овқатларга ишлатилаётган гуруч орасидан катта ва кичик тош, кесак, шиша синиқлари, чўп, буғдой ва арпа доналари аралашиб ётганини кўриш мумкин. Илгари уй бекалари магазинлардан харид қилган гуручни шундайлигича овқатга солиб юбораверишар эди. Энди эса ҳеч ким бундай қилмайди. Ҳар ким олган гуручини аввал кўздан кечириб, турли хил чиқиндилардан тозаламай, сира истеъмол қилмайди. Газетамиз редакциясига ва бошқа ташкилотларга келаётган меҳнаткашларнинг кўплаб хатларида дон маҳсулотлари комбинатлари ходимлари номига турли эътироз ва танқидий фикрлар айтилаётганининг сабаби ҳам ана шунда.

Шу ўринда газетхонларда «Аҳвол шундай экан, халқ севиб истеъмол қиладиган масаллиқнинг шу алпозга тушиб қолишига нималар сабаб бўляпти?» деган саволнинг туғилиши табиий, албатта. Аввало, шуни айтиш лозимки, Тошкентдаги 4-дон маҳсулотлари комбинати республика Тайёрлаш министрлигига қарашли корхоналар орасида гуручни қадоқлайдиган ягона комбинат ҳисобланади. Эътироф этган яхши, корхона шу соҳа бўйича ойлик ва йиллик топшириқларини мунтазам ошириб бажаряпти. Буниси дуруст. Аммо, маҳсулотнинг сифати ҳадеса минбарга чиқиб кўкрак керишга ўрганиб қолган комбинат раҳбарларининг попугини пасайтириб қўяётгани чатоқ бўляпти-да.

Арқоғини кўр, бўзини ол, деган гап бор. Республика халқ контроли комитети куни-кеча ўтказган текширишда корхона директори А. Иванов жон-жаҳди билан яшириб келаётган ҳамма пинҳоний ишлар очилди-қолди. Буни қарангки, ўтган йилнинг куз ойларида ишлаб чиқарилган ва қадоқланган 132,7 тонна гуручнинг бир килограмми ҳам стандартга тўғри келмабди. Биринчи сорт гуручда оқшоқ миқдори нормадан икки баравар, иккинчи сортли гуручда эса салкам 6 процент миқдорида ошириб юборилибди. Савдога жўнатиш учун ҳозирлаб қўйилган тайёр маҳсулот орасида сарғайиб кетган гуруч ёки оқланмаган шоли, тош, курмак, арпа ва буғдой аралашиб ётганини гапириб ўтирмаса ҳам бўлади. Буниси бир кесак билан икки қарғани урмоқчи бўлган корхона раҳбарларининг виждонига ҳавола. Аммо, қадоқланган ҳар икки килограмм гуручдан 25 граммдан 50 граммгача уриб қолинаётгани бу ишга нопок қўл аралашганидан далолат беради, албатта.

— Нега ҳаром қўл дейсиз? — А. Иванов сиртига сув юқтирмаслик учун шу гапни гапирган кишиларнинг оғзидан олиб дарҳол ёқасига ёпиштирмоқчи бўлди. — Гуручни автомат машиналар қадоқлайди. Уни созлашда озгина янглишган бўлсак бордир, шунга ҳам осмон узилиб ерга тушсинми?

Гапни қаранг, озгина янглишилганмиш. Озгина хато икки килограммли ҳар бир пакетдан 50 граммдан гуручни уриб қолишга ёрдам бераётган бўлса, кўпроқ янглишилганида нима бўларди?..

Комбинатда шолини сақлаш ишлари ҳам ўлда-жўлда бўлиб қолган.

Энди комбинат билан Тошкент дон қабул қилиш корхонаси ўртасидаги машмашалар ҳақида икки оғиз гап. Корхона директори Жаҳонгир Тошпўлатовнинг фатвоси билан ўтган йилнинг ноябрь ойида комбинатга мўл-кўл арпа аралашган 128 тонна шоли жўнатилган эди. Арпани оқлаб бўлмагани сабабли ишлаб чиқарилган 55 тонна гуручнинг ҳаммаси кейинчалик ностандарт деб топилди.

— Буёғи қандай бўлди, ҳамкасб? Ишларим ҳуржун бўлиб турганида дард устига чипқон қилмоқчимисан? — Иванов кўзга чўп солаётган дўстига эътироз билдирмоқчи бўлган эди, Тошпўлатов дарров унинг оғзига урди.

— Бош ёрилса дўппи остида, оғайни, бир-биримизга ишимиз тушиб турадиган одаммиз. Илтимос, сиримни кўчага чиқарма.

Одамнинг юзи иссиқ бўлади. Бу гал Иванов ҳамкасбини қўллаб юборган бўлса, орадан кўп ўтмай республика тайёрлаш министрининг ўринбосари А. И. Локтионов билан Тошкент савдо бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ғ. Мансуров Ивановнинг мушкулини осон қилишди. Улар қўллаб юборишмаганида деярли иккинчи сортга айланиб қолган, тош ва бошқа чиқиндилар билан аралаштириб юборилган гуручни, гарчи ностандарт бўлса ҳам, савдога биринчи сорт деб чиқаришнинг ўзи бўлармиди? Йўқ, албатта. Сиздан угина, биздан бугина. Ё шундай эмасми?

Хуллас, баъзи масъулиятсиз кишиларнинг қилмишлари туфайли қадоқланган гуруч ишлаб чиқариш ва уни аҳолига етказиб беришда ана шундай ғалати воқеалар содир бўляпти. Аммо, шуни ҳам унутмаслик кераккки, халқимизда «Ошдан тош чиқди, кўздан аччиқ ёш чиқди» деган гап бор. Ошдан чиққан тош туфайли шу ишга айбдор шахсларнинг кўзидан аччиқ-аччиқ ёш чиқса ажабмас.

Б. БУХОРОВ,
М. МУҲСИМОВ,
Р. ТУРСУНОВ.

СПОРТ

«ПАХТАКОР» МАШҚ МАЙДОНИДА

Футбол

Ўзбекистон футболининг фахри, севимли «Пахтакор» командамиз футболчилари янги мавсумга ҳозирлик кўришни барвақт бошлаб юбордилар. Шу кунларда «Қибрай» спорт комплекси базасида мунтазам машқлар ўтказиш йўлга қўйилди. Футболчилар гуруҳларга бўлинган ҳолда кунига икки марта машқларга зўр бермоқдалар. Улар умумжисмоний ҳаракатлар қилиш билан бирга ўзаро учрашувларда куч синашмоқдалар. Бу йилги чемпионатда майдонга тушадиган команда составини таркиб топтириш режаси тузилмоқда.

«Пахтакор»га команда катта тренери Иштван Секеч устозлик қилмоқда. Коллектив составида унчалик ўзгаришлар йўқ. Фақат Ленинграднинг «Зенит» командасидан дарвозабон Владимир Николаев, Ростов-Дон армиячилари сафидан ярим ҳимоячи Вячеслав Дегтяревлар пахтакорчилар сафига қабул қилинди. Командa ўйинчиларидан Олег Пак билан Андрей Медянскийлар Жиззахнинг «Звезда» коллективига ўтишди.

Пахтакорчилар бир ойлик тайёгарликдан кейин 5—15 февраль кунлари Фарғонада ўтказиладиган турнирда иштирок этадилар. Турнирда шунингдек, республикамиз командаларидан «Звезда», «Динамо», «Нефтяник», «Навбаҳор» ҳамда Венгриянинг «Элэри», коллективи иштирок этади. Турнир якунлангандан сўнг пахтакорчилар Тбилисига йўл оладилар. У ерда маҳаллий динамочилар билан ўртоқлик учрашуви ўтказилади.

Маълумки, бу йил СССР кубоги учун кураш биринчи ва иккинчи лига коллективлари ўртасидаги ўйинлар билан бошланади. «Пахтакор» эса 24 февраль куни «Шинник» (Ярославль) — СКА (Хабаровск) командалари учрашуви ғолиби билан майдонга тушади. Март ойида пахтакорчилар Жавохарлал Неру хотирасига бағишланган халқаро турнирда иштирок этгани Ҳиндистонга борадилар. «Ҳиндистоннинг олтин кубоги» учун мусобақалар Калькутта ва Какки шаҳарларида ўтказилади.

Пахтакорчилардан 5 нафари СССР терма командаларига таклиф этилгани ҳам қувончли воқеалардан бўлиб турибди. Жумладан, Мустафо Билолов билан Марат Кабаевлар СССР Олимпиада терма командасига, Константин Новиков билан Виталий Жилкинлар ёшлар терма коллективига қабул қилинди. Фахриддин Исломов эса СССР ўсмирлар терма командасида маҳоратини оширади. У март ойида Голландияга, В. Жилкин эса майда Мексикага боради.

«Пахтакор» мамлакат чемпионатининг дастлабки учрашувини ўз майдонида 26—30 март кунлари Вильнюснинг «Жальгирис» ҳамда Минскнинг «Динамо» командалари билан ўтказади.

ЧИМ ХОККЕЙ:

ҲИНДИСТОН САФАРИГА ҲОЗИРЛИК

Хоккейчиларимиз Ҳиндистонда Жавохарлал Неру хотирасига бағишлаб ўтказиладиган халқаро турнирда иштирок этишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Республикамиз терма командаси Андижоннинг «Звезда», Ленинскнинг «Старт», Самарқанднинг «Спартак», Фарғонанинг «Химик» хоккейчи йигитларидан таркиб топтирилди. Терма командага С. Эдукарьянц раҳбарлик қилмоқда.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● ФИГУРАЛИ УЧИШ. Тошкентлик Р. Асанова билан Г. Юдаевлар Қозон шаҳрида «Идеал» соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ турнирида фахрли иккинчи ўринни олишди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари—33-06-23, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 4-61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.